

C11 – OND2

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

4 oktober 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over verscheidene voorstellen van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs	1
Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de positie van leerkrachten met een islamitische achtergrond	4
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over nieuwe projecten in verband met persoonlijke ontwikkelingstrajecten in het dossier Leren en Werken	6
Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de Franstalige muziekschool te Wezembeek-Oppem	8
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de verplichtingen inzake brandpreventie voor schoolgebouwen	11
Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de enquête van het Ministerie van Onderwijs met als titel 'Vragenlijst over de achtergrond van uw kind'	
Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de enquête bij ouders ter voorbereiding van de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs	12
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over nieuwe proeftuinen in het kader van de competentieagenda	17
Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de Nederlandstalige school in Komen	19
Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de evaluatie van de vervanging van korte afwezigheden	22

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over verscheidene voorstellen van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in het VSKO-memorandum (Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs) voor formateur Yves Leterme staat de eis te lezen dat binnen het uitwijzingsbeleid rekening moet worden gehouden met de schoolsituatie van kinderen. Het spreekt voor zich dat, ongeacht het belang van de schoolsituatie, deze niet opweegt tegen de wetgeving aangaande de afhandeling van de asielpcedure, en dat intenties van een onderwijskoepel niets of niemand boven de wet kunnen stellen.

We erkennen dat goede schoolprestaties een teken kunnen zijn van de wil tot integratie en van effectieve integratie. We juichen dat ook toe. Toch zijn er drie problemen. De schoolresultaten worden niet zelden functioneel gebruikt. De kinderen worden, met andere woorden, aangespoord om goede punten te halen maar niet omwille van het diploma als dusdanig. De schoolresultaten worden als argument gebruikt voor het geval de asielpcedure haar wettelijke verloop herneemt, wanneer de beslissing tot een effectieve uitwijzing nadert. Daarnaast ontsnapt de redenering ‘vier op tien voor wiskunde betekent repatriëren, zes op tien voor wiskunde betekent blijven’ aan elke gezonde logica. Ten slotte verandert een schoolrapport niets aan de kern van het asioldossier: mensen kiezen ervoor hun land te verlaten zonder dat ze hiertoe door een oorlog gedwongen worden en wensen hun geluk hier te beproeven.

Nadat hun asioldossier hun nepargumenten heeft doorprikt en wanneer hen gevraagd wordt om terug te keren, nemen die personen een tweede beslissing: ze kiezen om in de illegaliteit onder te duiken. Dat is de keuze die de ouders voor hun kinderen nemen. Ze weigeren de kansen die het thuisland biedt te nemen. Een goed rapport maakt niet dat gelukzoekers plots echte asielzoekers worden.

Verder verklaarde mevrouw Van Hecke dat zij haar scholen en lessen openstelt voor de – vreemde – thuistaal, bijvoorbeeld het Arabisch, als instructietaal. Dit is het hernemen van het voorstel van Antwerps onderwijsschepen, de heer Robert Voorhamme, van ruim een jaar geleden. Volgens haar zit het probleem in het contrast tussen

thuistaal en instructietaal, en bestaat de oplossing er in om dan maar de schooltaal aan te passen. Wanneer men thuis en op school Arabisch leert, komt dat de kennis van het Nederlands ten goede, is de stelling.

Naast die merkwaardige redenering moet er nog op een bestaande malaise gewezen worden. De levensbeschouwelijke vakken islamonderricht worden niet zelden gegeven door een leerkracht die zelf het Nederlands niet of onvoldoende machtig is. Hoewel de wet natuurlijk toelaat dat sacrale teksten onvertaald gebracht worden, moet de taal van het lesverloop uiteraard wel het Nederlands zijn. Bovendien sluiten de islamleerkrachten niet vlot aan bij de collega's in de vakwerkgroepen, of bij de Vakoverschrijdende Eindtermen en Ontwikkelingsdoelen, de VOETen.

Het Vlaams Belang is niet te spreken over dit voorstel van mevrouw Van Hecke. Onderwijs in de thuistaal zal de integratie van de vele tienduizenden leerlingen van allochtone afkomst in het Vlaamse onderwijs niet ten goede komen, integendeel. Het onderwijs is immers de plek bij uitstek waar allochtonen Nederlands kunnen leren. Wanneer men nu bepaalde vakken in de thuistaal zal onderwijzen, geeft men het verkeerde signaal dat een goede kennis van het Nederlands geen absolute noodzaak is om te kunnen functioneren in onze maatschappij en dat de kennis van de moedertaal even belangrijk is als de kennis van het Nederlands. Een goede kennis van het Nederlands is echter een absolute voorwaarde om te integreren in onze maatschappij.

Het voorstel van mevrouw Van Hecke zal bovendien de segregatie in onze samenleving nog verder in de hand werken. Wanneer bepaalde vakken in de thuistaal worden onderwezen, zal de kennis van het Nederlands van de betrokken allochtone leerlingen nog verder verzwakken en zullen deze leerlingen nog verder versterkt worden in hun allochtone – Arabische, Turkse of andere – identiteit en groepsgevoel. Door keer op keer toenadering te zoeken in de vreemde thuistaal, gaat elke impuls, elke vraag, elk signaal vanuit onze gemeenschap verloren. Daardoor voelen de anderstalige nieuwkomers minder de behoefte om Nederlands te leren of zich aan te passen.

Het Vlaams Belang meent dat, in plaats van in onderwijs in de thuistaal te voorzien, er meer aandacht dient te worden besteed aan de verwerving van een betere kennis van het Nederlands door allochtone leerlingen. Het Vlaams Belang pleit daarom voor taalbadklassen tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar en opnieuw tussen het zesde leerjaar en het eerste middelbaar. Leerlingen die onvoldoende Nederlands kennen,

mogen niet doorstromen naar een hoger niveau en moeten eerst de taalbadklas volgen. Om te weten of kinderen het Nederlands voldoende beheersen, zijn taaltoetsen absoluut noodzakelijk.

Mijnheer de minister, in uw antwoord op mijn interpellatie van vorig jaar aangaande de extra leerkrachten in Kieldrecht, stelde u zich dubbelzinnig op: de asielwet moet opzij geschoven worden ten bate van de asielzoekers, maar de wet blijft onverkort gelden voor de scholen. Verdedigt u, als minister in functie, de wetgeving of niet? Kunt u in deze uw politiek standpunt ontdebellen? Eén taal is integratie, verscheidene talen naast elkaar cultiveren betekent segregatie. Deelt u de analyse dat het opnieuw opsluiten van nieuwkomers in hun taalgemeenschap zowel tegengestelde effecten teweegbrengt, als strijdig is met de intenties van het beleid van minister Keulen? Welke maatregelen heeft u op touw gezet of liggen in het vooruitzicht om de plaats van het Nederlands in de islamlessen te beschermen, of zelfs te heroveren waar nodig? Onderhoudt u hierover contacten met de moslimexecutieve?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer Marginet, ik ga ervan uit dat u er niet tegen kunt zijn dat kinderen van asielzoekers recht hebben op onderwijs en dat ze in alle scholen moeten toegelaten worden. Ik veronderstel dat u het tevens eens bent met de verklaring over de kinderen van asielzoekers die de kinderrechtencommissaris enkele dagen geleden heeft afgelegd. Die kinderen horen niet thuis in gesloten centra. Het gaat niet op kinderen op die manier haast te gijzelen en hen het recht op degelijk onderwijs op deze manier te ontzeggen.

Ik heb de verklaring van mevrouw Van Hecke niet op dezelfde wijze geïnterpreteerd. Het is uiteraard mogelijk dat ik haar uitspraken verkeerd heb begrepen. Ik meende dat het haar bedoeling was om, binnen haar eigen koepl, voor allerlei kinderen open te staan. De moedertaal van die kinderen heeft geen gevolgen voor de instructietaal, die sowieso het Nederlands zal blijven. Mevrouw Van Hecke heeft wel de schooldirecties en de inrichtende machten aangespoord om binnen de scholen, liefst na de lessen, taallessen voor anderstalige ouders in te richten. Zo krijgen die ouders de kans hun kinderen de nodige steun te verlenen om vlot Nederlandstalig onderwijs te kunnen volgen. Ik heb er niets op tegen dat kinderen gekleurde liedjes leren. Ik veronderstel dat we die allemaal ooit wel hebben geleerd. Dit doet niets af aan de mogelijkheden om goed Nederlands te kennen.

De vraag betreffende de taalbadklassen bevreemdt me enigszins. Voor zover ik weet, zijn taalbadklassen klassen in het andere landsgedeelte, bedoeld om ter plaatse de tweede landstaal te leren. Ik vraag me af wat u met een taalbadklas in een kleuterschool precies bedoelt.

De heer Werner Marginet: Het is duidelijk dat elk kind recht op onderwijs heeft. De taallessen moeten conse-

quent worden gegeven. We mogen de details en de hoofdzaken niet met elkaar verwarren. Het gaat me niet om het zingen van een anderstalig liedje. Het gaat om het consequent aanbieden van onderwijs in de eigen taal, een gegeven waar we weinig controle over hebben.

Indien mevrouw Van Hecke inspanningen zou leveren om de ouders bij het onderwijs te betrekken, zodat ze zelf Nederlands zouden leren en zelf met hun kinderen Nederlands zouden spreken, kunnen we hier enkel positief tegenover staan. Dat is evenwel niet de teneur van de uitspraken van mevrouw Van Hecke. We hebben dat alvast anders begrepen. Onze twijfels zouden natuurlijk kunnen voortkomen uit het feit dat mevrouw Van Hecke in het verleden al standpunten heeft ingenomen die niet naar onze zin waren. Dat is uiteraard een persoonlijke analyse.

Ik ben alleszins benieuwd naar de antwoorden en de visie van de minister.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Eigenlijk zouden we mevrouw Van Hecke zelf moeten vragen wat ze precies heeft bedoeld.

De heer Werner Marginet: We zouden haar misschien eens moeten uitnodigen.

De voorzitter: Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Mevrouw de voorzitter, mij lijkt het antwoord dat ik op 12 oktober 2006 op de door de heer Marginet aangehaalde interpellatie heb gegeven, allerminst dubbelzinnig. Ik was overigens van mening dat dit incident gesloten was.

Het recht op onderwijs is een internationaal gewaarborgd fundamenteel recht, dat voor alle kinderen moet worden gevrijwaard. Dat geldt ook voor kinderen zonder wettelijk verblijfsstatuut. Ik ben bijzonder tevreden dat de voorzitter, met haar gezag in deze commissie en in het onderwijsveld, dit nog eens uitdrukkelijk heeft herhaald. Het gaat hier immers om een fundamenteel recht. Ik citeer in dit verband artikel 24, paragraaf 3, van de Belgische Grondwet: "Ieder heeft recht op onderwijs, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden". Het decreet van 28 juni 2002 betreffende de gelijke onderwijskansen is een uitvloeisel van dit grondwettelijk principe en voorziet in een principieel inschrijvingsrecht voor alle kinderen in de school die het kind en de ouders verkiezen. Slechts in een beperkt aantal gevallen kan de school beslissen een kind te weigeren. Een inschrijving kan echter niet worden geweigerd op basis van de loutere vaststelling dat het verblijfsstatuut van de kandidaat-leerling niet in orde is. De voorwaarde is wel dat het kind op het ogenblik van de inschrijving effectief aanwezig is. Deze voorwaarde is bedoeld om fictieve inschrijvingen te vermijden.

Ik zou dan ook niet durven beweren dat ik de asielwet ten voordele van de asielzoekers heb opzijgeschoven. Ik heb ervoor gezorgd dat het voor alle kinderen die op ons grondgebied verblijven geldende grondwettelijke recht op onderwijs ook daadwerkelijk wordt gewaarborgd. Dat geldt dus ook voor de Roma-zigeuners in Kieldrecht.

Wat de vraag over de standpunten van mevrouw Van Hecke betreft, treed ik de voorzitter bij. De heer Marginet zou dat best met mevrouw Van Hecke zelf bespreken. Ik heb de indruk dat de uitspraken van mevrouw Van Hecke een stuk genuanceerder waren dan wat de heer Marginet haar vandaag toedicht.

Het gaat hier om de rol die kan worden gespeeld door de lessen Nederlands die worden aangeboden, om het bijspijkeren van de kennis van het Nederlands van kinderen en hun ouders en om de mogelijkheden die onderwijs in de eigen taal biedt. Hier bestaat heel wat literatuur over. Ik meen niet dat mevrouw Van Hecke heeft verklaard dat we de hele instructie in een andere taal moeten geven. Volgens mij heeft zij een genuanceerd standpunt ingenomen.

Volgens mij moeten alle kinderen en liefst ook hun ouders goed Nederlands leren. Dit moet onze doelstelling zijn. Dit geldt uiteraard ook voor kinderen wier ouders niet zo goed of geen Nederlands spreken. Als zij de instructietaal in de klas niet goed onder de knie krijgen, zal het ergens op de onderwijsladder mis lopen.

Deze vaststelling mag er ons evenwel niet van weerhouden aan een Europees beleid inzake vreemdetalenonderwijs deel te nemen. Meertaligheid is natuurlijk zeer waardevol.

Mijnheer Marginet, ik vind dat u moet discussiëren met mevrouw Van Hecke, om precies te weten wat zij eigenlijk wenst te zien gebeuren. Maar u weet dat ikzelf – en ik zeg dat ten overvloede – open sta om nieuwe methoden te zoeken om het vreemdetalenonderwijs te promoten en efficiënter te laten worden in ons onderwijs, maar dat ik daar ook zeer behoedzaam in ben.

Over het loslaten van het Nederlands als instructietaal en het combineren van een zaakvak met het aanleren van een andere taal, laten we nu negen proefprojecten lopen in het secundair onderwijs. Dat zijn onze CLIL-projecten, Content and Language Integrated Learning. We gaan dat nauwkeurig bekijken en wetenschappelijk begeleiden gedurende drie jaar. Op basis van de bevindingen van een stuurgroep, een wetenschappelijk team en een expertengroep, zullen we dan onderzoeken of het zinvol is om dergelijke methodieken breder te introduceren in het Vlaamse onderwijs. Dat gaat dan over het promoten van kennis van vreemde talen en meertaligheid. Het fundament, ook van dit verhaal natuurlijk, is dat alle kinderen en leerlingen de schooltaal Nederlands goed kennen. U weet dat ik daar erg op sta.

Mijnheer Marginet, u vraagt naar maatregelen om de plaats van het Nederlands in islamlessen te beschermen of zelfs te heroveren en of ik contacten heb met de moslimexecutieve. Natuurlijk willen we als Vlaamse overheid ook de kwaliteit van het vak islamitische godsdienst in het onderwijs bewaken, maar het toezicht en de pedagogische ondersteuning van dat vak gebeurt door de inspecteurs en adviseurs levensbeschouwelijke vakken van de islamitische godsdienst.

Zoals geregeld in het decreet van 1 december 1993 betreffende inspectie en begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken, wordt de werking van deze inspectie en de begeleiding van de betrokken godsdiensten bepaald door de erkende instanties van de erkende godsdiensten. Voor de islamitische godsdienst is dat tot nu toe de moslimexecutieve. De coördinerende inspecteur-generaal van de onderwijsinspectie heeft enkel de administratieve leiding over de levensbeschouwelijke inspectie. Op dit ogenblik zijn er geen structurele contacten met de moslimexecutieve over onderwijsaangelegenheden. Wel heeft de executieve regelmatig vragen inzake onderwijs, waarvoor ze bij de onderwijsinspectie te rade kan.

Vanzelfsprekend moet men, om aangesteld te worden als leerkracht islamitische godsdienst, voldoen aan de taalwetgeving. De onderwijstaalwet van 30 juli 1963 eist van de leerkrachten een grondige kennis van de onderwijstaal Nederlands, maar voorziet wel in een uitzondering voor scholen die moeilijkheden ondervinden om een kandidaat aan te werven die die kennis bezit. Deze afwijking geldt slechts voor de duur van een jaar en kan slechts twee maal worden vernieuwd. Ondertussen dient deze leerkracht minstens het getuigschrift van pedagogische bekwaamheid in het Nederlands behaald te hebben of geslaagd te zijn voor het van toepassing zijnde onderwijstaalwetexamen. Anders kan hij of zij na drie jaar niet meer als tijdelijk leerkracht worden aangesteld, laat staan dat hij of zij kans maakt op een vaste benoeming.

Overigens is het aantal islamleerkrachten dat op basis van een taalafwijking wordt aangesteld, uiterst gering. Bovendien worden klachten over het gebruik van taal in het onderwijs door de onderwijsinspectie zeer ernstig genomen en onderzocht. Tot nu toe heeft de onderwijsinspectie echter nog geen klachten ontvangen over het taalgebruik in het vak islamitische godsdienst.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de minister, de kwaliteit van het vak moeten we bewaken en zelfs streng bewaken. Dat doet de moslimexecutieve en daar knelt volgens mij het schoentje, aangezien we daar bitter weinig controle over hebben.

U verwijst naar het eerste jaar en zegt dat men later moet kijken of de leerkracht met alles in orde is en aan

de taalvoorwaarden wordt voldaan, vooraleer hij verder les kan geven. Maar het eerste jaar lijkt me toch een grijze zone. Het feit dat er nog geen klachten zijn binnengekomen, lijkt me nogal wiesdes. Ik kan me moeilijk indenken dat de leerlingen of de ouders van leerlingen die deze islamlessen volgen, een klacht zouden indienen omdat de les in hun eigen taal wordt gegeven. Ik vind dat een rare denkwijze.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de positie van leerkrachten met een islamitische achtergrond

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, de aanleiding voor mijn vraag zijn enkele getuigenissen van verontruste ouders. Zij vonden het eigenaardig dat ze als bijlage bij het schoolreglement de lijst met de leerkrachten, dus de samenstelling van het lerarenkorps, voor akkoord moesten ondertekenen. Op de lijst stonden moslimleerkrachten van wie in de schoolomgeving gekend is dat ze een zeer strikte houding aannemen tegenover vrouwen en bijvoorbeeld vrouwen niet aanraken. Op vragen van de ouders aan de directie over wat die leerkracht gaat doen tijdens een uitstap waarbij hun dochter iets overkomt, antwoordde de directie blijkbaar nogal ontwijkend.

Mijnheer de minister, vindt u het laten ondertekenen van deze lijst een zinvol initiatief? Deelt u, samen met de ouders, de vrees dat hierdoor de eerste stap wordt gezet om de verantwoordelijkheid, bij uitstappen en dergelijke, aan de leerkracht te onttrekken en door te schuiven naar ouders en leerlingen? Hebt u weet van voorvallen waarbij een leerkracht zijn verantwoordelijkheid niet opneemt op basis van religieuze gronden? Zo ja, wat is de afhandeling geweest?

Op dit ogenblik zijn de leerkrachten met moslimachtergrond in Vlaanderen bijna uitsluitend leerkrachten die het levensbeschouwelijke vak islam geven. De schoolomgeving wordt vaak genoemd als belangrijkste draaischijf van alle inspanningen ter integratie en sociale opwaardering van allochtonen. Dat is logisch. De school heeft hiervoor inderdaad vele troeven in handen, maar desondanks staan directies en Vlaamse leerkrachten onwennig en onzeker tegenover invloeden en factoren die de integratie-inspanningen tenietdoen of kunnen tenietdoen.

De lessen islamitische godsdienst zijn al te vaak een van die negatieve invloeden op het schoolverloop en de inte-

gratie. Daarvoor hebben wij althans toch enige schrik. De problemen situeren zich op diverse aspecten van de lessen islamonderricht, aspecten die elkaar versterken.

Ten eerste zijn de erkende religieuze instanties verantwoordelijk voor het opleidingspeil en de inhoud van wat de leerkracht tijdens de les brengt. Voor de islamlessen is het in dit land de moslimexecutieve die zelf criteria en kwaliteitsvereisten als de bekwaamheidsbewijzen oplegt, goedkeurt en op de naleving ervan toeziet. Heel mooi in theorie, maar de praktijk leert dat er meestal slechts één enkel criterium van toepassing is: bereidwilligheid, tenzij ik me erg vergis. Elke moslim die bereid is om het vak te geven, kan met een krijtje in de hand naar de klassen worden gestuurd. Dat er nadien controle komt of voorwaarden worden opgelegd om de les te kunnen geven, kan best zijn, maar de aanvang gebeurt te vlot. De kans is niet ondenkbeeldig dat u de man van het Turkse fruitwinkeltje op de hoek herkent als leerkracht godsdienst, met een gebrek aan opleiding, bekwaamheidsbewijs of diploma. We hebben schrik voor dergelijke situaties.

Ten tweede, het gebrek aan opleiding maakt dat, administratief gezien, deze leerkrachten niet aan de vereisten voldoen. Naast de kwestie van de bekwaamheidsbewijzen is het vooral de instructietaal die voor problemen kan zorgen. Iemand die zich nogal vlot tot islamleerkracht heeft omgetoverd, is niet altijd bij machte om de taalwetgeving na te komen. Die persoon kan vaak het Nederlands niet als instructietaal gebruiken. Terwijl inderdaad de sacrale teksten als uitzondering onvertaald mogen blijven, moet het gewone lesverloop volledig in het Nederlands gebeuren, met uitzondering van de taalvakken, wat een levensbeschouwelijk vak duidelijk niet is. Dat is in het merendeel van de lessen islam niet het geval: daar is een Maghrebtaal de taal van de les. Het spreekt voor zich dat dit een negatieve spiraal op gang brengt. Het versterkt het segregatiegevoel bij de allochtone leerlingen en het slaat een kloof tussen de islamleerkracht en de rest van het onderwijzend personeel. Noch directie noch leerkrachten weten wat de islamleerkracht zijn leerlingen leert en meegeeft. Dat geeft dan weer een probleem voor controle.

Het is ten derde niet onbelangrijk dat men vanuit de moslimexecutieve het onderscheid tussen onderricht en bekering niet handhaaft, daar waar de katholieke kerk dat onderscheid wel strikt handhaaft. In de lessen katholieke godsdienst mag er zelfs niet worden bekeerd. Alle godsdiensten komen evenwaardig naast elkaar aan bod in de lessen katholieke godsdienst. De lessen worden godsdienstwetenschappelijk ingevuld, niet religieus of kerkelijk. In de lessen islam valt het omgekeerde te observeren: er is geen ruimte voor andere godsdiensten, geen ruimte voor een andere benadering dan die van de imam, geen kritische reflectie. Het gaat zuiver om preken.

Dat zuiver preken heeft een enorme impact en is de belangrijkste oorzakelijke factor achter de segregerende effecten. Wanneer een, in hun ogen profane, leerkracht van het vak geschiedenis de val van Byzantium in 1453 bespreekt, terwijl de leerlingen enkele uren voordien in de les islam hetzelfde hebben besproken vanuit een fundamenteel verschillende en religieuze invalshoek, moet de geschiedenisleerkracht het onderwerp omzeilen of zijn les staken. Hetzelfde geldt voor de leerkracht aardrijkskunde die een kaart van het Midden-Oosten ophangt, waarbij hij op de grenzen van Israël wijst. In de lessen islamonderricht wordt een discours gevoerd dat weinig verschilt van dat in moskeeën en dat de eerste aanzet is tot het totaal verwerpen van wat wij hen wensen bij te brengen omdat het bijdraagt tot integratie.

Ten slotte stelt de islamleerkracht zich in een afzijdige positie op. Elke leerkracht heeft buiten zijn reguliere lessen nog een hele batterij aan taken, van toezichten tot administratie, van het uitschrijven van VOETen tot het deelnemen aan vergaderingen met vakcollega's. De meeste islamleerkrachten komen de school binnen, steken of preken hun les af, en keren huis- of moskeewaarts. De directie en de andere leerkrachten voelen zich machteloos, durven en kunnen de islamleerkracht er niet op aanspreken. Dat is de realiteit die we vaak te horen krijgen. Veel leerkrachten en ouders merken de negatieve spiraal van segregatie die uitgaat van de islamlessen, maar staan onmachtig en vinden geen houvast om het tij te keren. De vele inspanningen ter integratie worden tenietgedaan door de lessen islam. Ondanks de verhoogde inspanningen aan Vlaamse kant, drijven de gemeenschappen generatie na generatie verder uit elkaar.

Mijnheer de minister, zijn er afspraken met de moslim-executieve om het islamonderricht te laten afstemmen op de integratiebehoefte en op de geldende maatschappelijke normen en waarden? Welke maatregelen hebt u genomen of gaat u nog nemen om de segregatie-effecten te counteren?

De voorzitter: Mijnheer Marginet, uit uw betoog zou ik durven afleiden dat u bijna oud-leerling bent van de islamschool. U bent zo goed op de hoogte. U bent een ervaringsdeskundige. Ik kan u garanderen dat wat Byzantium en de kruistochten betreft – ik spreek dan heel bescheiden als historica – ook binnen het vrij onderwijs die toelichting toch wat meer historische kritiek kan verdragen dan enige jaren geleden. Er zijn intussen andere inzichten gegroeid.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer Marginet, het is belangrijk om de vrijheid van onderwijs te bewaken. Wat daar gebeurt, moet in de lijn van de waarden van de maatschappij liggen. Wat we op dat punt echt in handen

hebben, is het inburgeringsbeleid. We hebben een hele procedure uitgedokterd voor zowel nieuwkomers als oudkomers om duidelijk te maken wat onze waarden en normen zijn. Het is heel moeilijk geweest om die te definiëren, maar het is gelukt. Het is even moeilijk geweest om onze verwachtingen tegenover inburgering te formuleren. Dat kanaal, dat proces is ontzettend belangrijk, dat wordt niet zomaar tenietgedaan door een islamles.

De heer Werner Marginet: Die verwachtingen en hoop hebben wij net zo goed als u. We hebben echter ook schrik omdat de moslim-executieve de touwtjes in handen heeft en moeilijk te controleren is. We horen mensen getuigen over misbruiken en het tegenwerken van integratie. We mogen de invloed en de macht van bepaalde figuren niet onderschatten. Opbouwen duurt veel langer dan afbreken. Daar ben ik bang voor.

De voorzitter: Angst is een slechte raadgever, mijnheer Marginet.

Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Obsessies zijn nog slechtere raadgevers.

Ik zal de vragen chronologisch beantwoorden.

Ik vind toch dat we wat voorzichtigheid aan de dag moeten leggen. Noch mijn medewerkers noch ikzelf zijn op de hoogte van de praktijk die u beschrijft, waarbij de school ouders vraagt om een lijst met namen van leerkrachten 'voor akkoord' te ondertekenen. En aangezien u, mijnheer Marginet, ons niet vertelt over welke school het precies gaat, hebben wij het raden naar de motivatie van de school.

De heer Werner Marginet: Het gaat om de sport-school Antwerpen-Wilrijk.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat had u mij wel eerder moeten vertellen. Daar ben ik op dit moment niets mee.

Op basis van de summere gegevens waarover ik beschik, ben ik van oordeel dat het ondertekenen van zo'n lijst niet verenigbaar is met het autonome personeelsbeleid van de school of – voor wat de levensbeschouwelijke vakken betreft – van een erkende instantie. Het is immers niet aan de ouders om te beslissen over de samenstelling van het lerarenkorps en ik zie dan ook niet welke rechtsgevolgen verbonden zouden zijn aan het al dan niet ondertekenen van zo'n lijst.

Een dergelijke praktijk ontslaat de scholen evenmin van de eventuele algemene burgerlijke aansprakelijkheid en van de specifieke burgerlijke aansprakelijkheid

in geval van schade veroorzaakt door leerlingen gedurende de tijd dat deze onder hun toezicht staan.

Op de vraag van ouders “Wat gaat de leerkracht doen op een uitstap waarbij mijn dochter iets overkomt?” is mijn antwoord duidelijk: het niet verlenen van bijstand aan personen in nood is een strafbaar feit.

Kortom, de school kan zich op deze manier niet aan haar verantwoordelijkheid onttrekken. Vanuit juridisch maar ook vanuit deontologisch en algemeen ethisch standpunt vind ik deze praktijk dus onaanvaardbaar.

Er zijn bij mijn diensten geen gevallen bekend van leerkrachten die niet correct zouden handelen omwille van religieuze motieven.

Er zijn geen afspraken met de moslimexecutieve over het afstemmen van het islamonderricht op de integratiebehoefte.

Indien er problemen zouden zijn op het vlak van integratie van leerkrachten binnen de school, dan is het in eerste instantie aan de school om op te treden. Eventueel kan de inspectie bij flagrante afwijkingen het probleem bij mij signaleren en kan de overheid in die gevallen beslissen om tussenbeide te komen. Ook de levensbeschouwelijke inspectie heeft een rol ten aanzien van de leerkrachten van levensbeschouwelijke vakken.

Binnen de vakoverschrijdende eindtermen wordt aandacht besteed aan respect en begrip voor ieders cultuur. Daarnaast denk ik dat alles wat vandaag rond gelijke onderwijskansen (GOK) gebeurt, kan worden beschouwd als maatregelen om segregatie te counteren. GOK is er immers ook op gericht om ‘structurele segregatie’ door de eigen kansrijke bevolking te verhinderen ten voordele van kansarme leerlingen, uiteraard helemaal ongeacht hun levensbeschouwing.

Ik wil u ten slotte wijzen op nuttige lectuur: twee jaar geleden heeft de onderwijsinspectie in de Onderwijs-spiegel gerapporteerd over de mate waarin levensbeschouwelijke vakken bijdragen tot een gunstig klimaat voor integratie en tolerantie.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Terecht antwoordt u dat iemand die geen hulp verleent, omwille van zijn strikte houding tegenover vrouwen bijvoorbeeld, strafbaar is. Wij hopen dat het zo ver niet moet komen. Wij willen liever voorkomen dan genezen; daarom de vragen en opmerkingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over nieuwe projecten in verband met persoonlijke ontwikkelingstrajecten in het dossier Leren en Werken

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik stel deze vraag omdat we al geruime tijd van gedachten wisselen over het nieuwe concept Leren en Werken dat we willen ontwikkelen. We hebben er een van de komende weken een gedachtewisseling over. Dat is voor het reces al afgesproken.

In het begin van dit schooljaar vernam ik dat er specifieke experimenten of projecten zouden worden opgezet rond een onderdeel dat opgenomen is in de conceptnota. Het gaat om experimenten rond persoonlijke ontwikkelingstrajecten. Aan het vormingswerk en het onderwijsveld is gevraagd om mee te werken aan die projecten. Goedgekeurde projecten kunnen in de loop van de volgende weken van start gaan. Dat lijkt me vreemd, want we moeten hier nog een gedachtewisseling houden over het concept Leren en Werken en het decreet moet in het parlement nog worden behandeld.

Ter voorbereiding is het deeltijds onderwijs grondig bestudeerd. Men heeft in kaart gebracht wat daarbij de meerwaarde van het vormingswerk is. Tijdens een hele reeks gesprekken heeft iedereen zijn expertise kunnen inbrengen. Ik begrijp bijgevolg niet goed waarom voor een zeer korte periode bepaalde experimenten worden opgezet. Wat is hun plaats in het hele proces?

Vorig werkjaar is hier een gedachtewisseling gehouden over de proeftuinen. Toen is ons gezegd dat drie jaar niet volstaat om een goede evaluatie van tijdelijke projecten te kunnen maken. Vandaag wordt een experiment opgezet dat enkele maanden zou duren. Is het de bedoeling om daaruit te leren voor het concept Leren en Werken? Wat zal daarvan de waarde zijn?

Het is ook niet duidelijk waar en met welk doel projecten kunnen worden opgezet. Welke criteria zijn gehanteerd voor de selectie van de instellingen? En wat is de stand van zaken?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, waarom is gekozen voor een experimentele aanpak? De talenten, reeds verworven vaardigheden en noden van een gedeelte van de jongeren in de deeltijdse leersystemen laten nog niet toe om arbeidsgericht te werken. Deze doelgroep is zo kwetsbaar dat een

intensievere begeleiding noodzakelijk is. Meestal gaan deze jongeren gebukt onder multicomplexe problemen: een combinatie van emotionele, gezondheids-, karakteriële, psychosociale, school- en studieproblemen en een problematische thuissituatie en dergelijke.

Vrijwel steeds hebben deze jongeren een hulpverleningstraject doorlopen, worden ze opgevolgd door de bijzondere jeugdbijstand en doorlopen ze een turbulente schoolcarrière. Het gaat onder meer om jongeren met een drugs- of psychiatrisch probleem, jongeren die een alternatieve sanctie opgelegd kregen en jongeren die in een residentiële instelling zijn opgenomen.

Ook voor deze jongeren, die een arbeidsgericht traject nog niet aankunnen, moeten we streven naar een voltijds engagement. Dat kan worden bereikt door te werken aan een traject op maat van de jongere, met een vorm van georganiseerde activiteit gericht op persoonlijke vorming of ontwikkeling.

Het idee is dan ook gegroeid om reeds tijdens dit schooljaar op een aantal plekken uit te proberen hoe zo'n persoonlijke ontwikkelingstrajecten kunnen vorm gegeven worden. Na een evaluatie zal het project in het schooljaar 2008-2009 normaal gezien worden veralgemeend. Zo'n aanpak met een proeftuin lijkt me nuttig en interessant.

Welke organisaties hebben in welke regio's hun interesse voor deze werkwijze kenbaar gemaakt? Mijn medewerkers bevragen vier maal per jaar alle CDO's (Centrum voor Deeltijds Onderwijs) om na te gaan hoe groot de groep is van jongeren die een arbeidsgericht traject nog niet aankan. Op basis van deze cijfers en in overleg met de sector deeltijdse vorming werden de regio's gekozen. De sector pleitte ervoor om niet alleen regio's te kiezen met grote problemen, maar ook rekening te houden met goede initiatieven die al op het terrein lopen, zodat in die proefperiode met die expertise rekening kan worden gehouden. In een overleg is gekozen voor volgende regio's: Antwerpen, Brussel, Gent, Hasselt, de Kempen, Kortrijk, Leuven en Oostende.

Het leek ons erg belangrijk om te toetsen of de vraag naar een proefperiode even groot was bij de andere partners, met name bij de CDO's en de CLB's (Centra voor Leerlingenbegeleiding) van de voorgestelde regio's. Mijn administratie heeft daarom alle betrokkenen een eerste keer uitgenodigd met de vraag of ze bereid zouden zijn om mee te werken aan een dergelijk project. Alle betrokkenen uit de verschillende regio's reageerden positief.

Wie kreeg van het departement een positief of een negatief antwoord? Op welke basis werd geselecteerd? Wij hebben voorlopig niemand een positief of negatief antwoord gegeven. Er is ook geen 'selectie' van deelnemers gepland. Wij wachten momenteel op de projectvoorstellen uit de regio's, die worden opgesteld tijdens verschil-

lende bijeenkomsten van alle betrokkenen op het terrein. Ongetwijfeld zal in deze projectaanvragen duidelijk worden beschreven in welke mate de voorstellen worden gedragen en zullen we daaruit kunnen afleiden welke organisaties definitief wensen mee te werken.

Zoals ik al zei, komen in de verschillende regio's de betrokkenen samen om een gezamenlijk projectvoorstel op te maken. Vaak gaat het daarbij over bestaande overlegorganen, bijvoorbeeld het Platform Alternerend Leren, soms neemt het betrokken CDV (Centrum voor Deeltijdse Vorming) het initiatief om mensen samen te brengen. In ieder geval zijn steeds minimaal de CDV's, de CDO's en de CLB's betrokken.

Mijn administratie volgt dit proces nauwgezet op en ondersteunt waar nodig. Wij verwachten de dossiers in de loop van volgende week. Ik wil benadrukken dat deze dossiers daarna nog een hele weg moeten afleggen, zoals het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord, om uiteindelijk te resulteren in door de Vlaamse Regering goedgekeurde subsidiebesluiten.

In nauw overleg met de sector deeltijdse vorming, die de persoonlijke ontwikkelingstrajecten zal organiseren, werden richtbedragen afgesproken voor de verschillende regio's. Daarbij werd rekening gehouden met de omvang van de doelgroep in de regio's. Het lijkt me logisch dat daarbij de grootste bedragen zullen gaan naar Antwerpen en Gent. De overige regio's zullen allemaal ongeveer evenveel krijgen. Ik kan nog geen concrete bedragen noemen, aangezien de projectaanvragen nog niet in mijn bezit zijn. Het gaat om bedragen tussen om en bij de 120.000 euro voor de kleinere regio's en 350.000 euro voor de grootste regio. U mag me daar echter nog niet op vastpinnen.

Mevrouw Helsen, ik heb enig begrip voor uw kritische vraag over de projectduur. Ik begrijp uw ongerustheid over de korte duur van deze projecten. Ik wil echter benadrukken dat ik mij bewust ben van het feit dat deze eerste beperkte proefprojecten niet alle antwoorden zullen geven. Dit neemt niet weg dat ik erg benieuwd ben naar de resultaten en de beleidsaanbevelingen die uit deze projecten naar boven zullen komen. Ik zal mijn administratie en medewerkers dan ook vragen deze projecten zeer nauw verder op te volgen.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt een goed beeld gegeven van de stand van zaken en van de aanpak. Kunnen we ondertussen verder werken aan de voorbereiding van een decreet over het concept Leren en Werken, indien uit deze projecten blijkt dat bepaalde zaken wel of niet mogelijk zijn of best anders worden aangepakt? U zegt zelf dat het over de moeilijkste leerlingen

gaat. Er zijn regio's waar wel enige ervaring is opgebouwd. U geeft aan dat het gaat om leerlingen met grote welzijnsproblemen. De aanpak gebeurt door onderwijs, door het vormingswerk. Die sectoren zijn gewoon om met groepen te werken.

De problemen die eigen zijn aan de leerlingen over wie u het hebt, en voor wie de persoonlijke ontwikkelingstrajecten worden uitgewerkt, maken dat er bijna een individuele aanpak vereist is. De vraag is natuurlijk of de methodieken van het onderwijs en het vormingswerk geschikt zijn om ze toe te passen bij de persoonlijke ontwikkelingstrajecten en of de expertise van de sector voldoende is om dergelijke trajecten uit te werken.

Mijnheer de minister, kunnen we verder werken zonder dat we de informatie hebben over de evaluatie van deze projecten? Kunnen we in die korte periode de nodige conclusies trekken? Is er een vrij strikte afbakening over wat de aftoetsing inhoudt in die korte periode? Of gaat het er gewoon om een aantal zaken te proberen? Dat is voor mij op dit moment vrij onduidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, ook ik voel me aangesproken door uw opmerking. Er is inderdaad een fundamenteel verschil. Experimenten zijn belangrijk, zeker voor vernieuwing, en in dit geval van onderwijsvernieuwing. We moeten nagaan wat er kan gebeuren. We mogen niet blijven steken bij de experimenten. We moeten de experimenten sneller en effectiever evalueren en daarna vertalen in duurzaam beleid. Het is dan ook goed dat de parlementsleden de betrokken minister blijven herinneren aan de vraag of het al dan niet experimenteel moet zijn.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat was iets meer dan zo maar een opmerking. Het heeft misschien te maken met het feit dat ik toch al enkele jaren in het uitvoerend beleid zit. Onderwijs is geen beleidsdomein waar we lichtzinnig hele systemen kunnen veranderen. Dat geldt trouwens ook voor andere domeinen. Het gaat immers om uitermate belangrijke en gevoelige zaken, om kinderen en jonge mensen.

Zelfs als we dat al zouden willen, laten de regelgeving, de procedures dat ook niet toe. Gelukkig maar, zou ik er bijna aan toevoegen. We moeten toch wel drie keer nadenken vooraleer we een onderwijssysteem echt hervormen.

Terwijl wordt nagedacht over wat men op de tekentafel wil leggen en tot welk bestel men uiteindelijk wil komen, bijvoorbeeld in de sector van het deeltijds leren, moet men ook trachten ervaring op te bouwen. Dat is de zin van de proeftuinen. Ik denk echt dat we dat parallel kunnen doen. In dit geval is het perfect verantwoord te zeggen dat we parallel nieuwe ervaringen opbouwen

en aan een nieuwe visie werken over het deeltijds leren en werken.

Ik weet dat dit laatste punt zeer gevoelig ligt. Ik denk uw bekommernis te kennen. Het gaat ook om gevoelige kwesties tussen instellingen en sectoren. Er spelen – legitieme – belangen, zorgen enzovoort. We moeten daar rustig over praten en oplossingen voor vinden. De zaak moet wel vooruit gaan. Dat gaat echter niet zo snel, zelfs als ik aan de kar trek, wat ik trouwens ook doe. Ondertussen wens ik ook dat we wat ervaring opbouwen. Het is beter dat we wat ervaring opbouwen dan dat we dat niet doen en een concept omzetten in een decreet, waarbij persoonlijke ontwikkelingstrajecten een van de vier belangrijke componenten zijn voor dat voltijdse engagement.

Dergelijke persoonlijke ontwikkelingstrajecten zijn nodig voor mensen die heel ver staan van de arbeidsmarkt. Dat staat buiten kijf. We weten dat. Dat is geen punt van discussie. We moeten dan ook onderzoeken wat we praktisch kunnen doen.

Iets anders is wat nu de wenselijke structuur is. We kunnen die twee zaken op de sporen zetten: praktische ervaringen én een debat over de wenselijke structuur. Ik pleit er echt voor om dat te doen, anders zullen we er nooit geraken. Dat is een kwestie van beleidsmethodologie, waar ik me redelijk goed bij voel. Ik denk dat men dat ook in andere sectoren moet doen.

Gisteren hebben we aan de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) een zeer open nota gegeven over hoger beroeps-onderwijs. We nodigen de Vlor uit mee na te denken over het doorhakken van bepaalde knopen. Gelijktijdig zijn er een aantal kortlopende projecten, waarbij sectoren al eens proberen vorm te geven aan wat hoger beroeps-onderwijs kan zijn.

U zou ook hier kunnen zeggen dat het wat moeilijk is een decreet voor te bereiden, advies aan de Vlor te vragen en op te roepen tot een bepaalde invulling. Ik doe dat om op verschillende sporen praktische – experimentele – en conceptuele vooruitgang te boeken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de Franstalige muziekschool te Wezembeek-Oppem

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, ik wens nog even terug te komen op het antwoord van minister Vandenbroucke op een schriftelijke vraag van 7 juni 2007 over de stand van zaken in het dossier van de Franstalige afdeling van de ongrondwettelijke muziekkadademie van de Brusselse gemeente Sint-Pieters-Woluwe in de Vlaamse faciliteitengemeente Wezenbeek-Oppem. De jongste weken en maanden is nog maar eens gebleken dat zowat alle Franstalige partijen in mindere of meerdere mate gebiedsuitbreiding nastreven ten koste van de Vlaamse gordel rond Brussel en daarbij het territorialiteitsprincipe aan hun laars lappen. Het lijkt me dan ook nodig om in dit dossier eindelijk eens de puntjes op de i te zetten.

Mijnheer de minister, u herhaalt in uw schriftelijk antwoord dat het administratief toezicht op de gemeente Sint-Pieters-Woluwe bij het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest berust. Dat gewest zou het betrokken gemeentebestuur terug moeten fluiten nu er in de begroting van zowel Wezembeek-Oppem als van de Franse Gemeenschap geen verwijzing meer is naar de muziekschool. We weten ondertussen hoe het Brusselse gewest omgaat met lokale besturen die de taalwetgeving niet naleven. Ik verwijs naar het dossier van het taalhoffelijkheidsovereenkomst. Men laat die lokale besturen begaan.

U bevestigt dat ook. U zegt dat u een aantal informele contacten hebt gehad om na te gaan of de Franse Gemeenschap of de toezichthoudende overheid bereid zouden zijn om een einde te maken aan de ongrondwettelijke situatie. Toen ik u daarover op 16 februari 2006 een vraag heb gesteld, was dat trouwens ook al het geval. U zei me toen dat u contacten bleef leggen om te zoeken naar een oplossing. Met het oog op een constructieve oplossing achtte u het niet wijs om de wegen die u op dat ogenblik verkende en de contacten die u had gelegd en nog zou leggen, exhaustief naar buiten te brengen.

Eigenlijk ging mijn schriftelijke vraag van een aantal maanden geleden daarover. Ik wilde van u te weten komen hoe het stond met die contacten. U zei me dat u geen positieve respons hebt gekregen. Misschien kunt u vandaag wel exhaustief ingaan op de wegen die u hebt verkend en de contacten die u al hebt gelegd in uw poging om vooruitgang te boeken in dit dossier.

De afstandelijke opstelling van u en uw voorgangers in dit dossier was vooral ingegeven door de zorg om het voortbestaan van de Nederlandstalige muziekkadademie in Wezembeek-Oppem of de Nederlandstalige afdeling in Sint-Pieters-Woluwe niet in gevaar te brengen. Dat was altijd de tegenmaatregel waarmee de Vlamingen werden afgedreigd mocht de sluiting van de onwettelijke Franstalige afdeling in Wezembeek-Oppem alsnog worden bedongen.

In het verleden heb ik daar altijd begrip voor trachten op te brengen. Misschien moeten we die voorzichtige hou-

ding laten varen nu blijkt dat dit tot geen resultaat heeft geleid en de mogelijke vergeldingsmaatregelen voor een deel kunnen worden opgevangen. De scholengroep Brussel van het gemeenschapsonderwijs is bereid om, ofwel door overname van de gemeentelijke Nederlandstalige muziekkadademie, ofwel door een nieuwe stichting in zowel Sint-Pieters-Woluwe als in Wezembeek-Oppem, in een vervanging te voorzien van de voorzieningen voor Nederlandstalig deeltijds kunstonderwijs die door de gemeenten eventueel gesloten zouden worden. Voor de weddes en de werkingstoelagen zou de Vlaamse Gemeenschap haar verantwoordelijkheid moeten nemen. Ik ga er echter van uit dat dit, zeker in het kader van beleid voor de Rand, geen onmogelijke opdracht is.

Het enige probleem dat overblijft, is het vinden van onderdak in Wezembeek-Oppem. Daar beschikt het gemeenschapsonderwijs immers niet over een gebouw.

In uw schriftelijk antwoord suggereert u dat een belanghebbende inwoner van Sint-Pieters-Woluwe bij de toeziende overheid, met name het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, een klacht zou kunnen indienen. Dat lijkt me echter niet voor de hand te liggen. Ik zie niet in waarom een individuele inwoner van Sint-Pieters-Woluwe een klacht zou indienen, tenzij om erover te klagen dat zijn belastinggeld verkeerd wordt gebruikt.

Voor de Vlaamse Gemeenschap is in dit verband de benadeelde partij.

Mijnheer de minister, bent u het ermee eens dat we naar het opdoeken van de Franstalige afdeling van de muziekkadademie te Wezembeek-Oppem moeten streven? Ik heb alle begrip voor de voorzichtige aanpak die u tot op heden hebt gehanteerd. Wilt u die aanpak nu door een directere werkwijze vervangen? Zult u, nu blijkt dat pogingen langs het informele circuit niets hebben opgeleverd, meer formele demarches ondernemen of vindt u dat de Vlaamse Regering niet meer kan doen dan tot op heden is gedaan? Ik zou graag van u vernemen of in dit verband al een beslissing is genomen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, de heer Van Nieuwenhuysen heeft me om een exhaustief antwoord gevraagd en ik zal hem dat ook geven. Hij heeft me over de aangelegenheid op 16 februari 2005, op 6 januari 2006, op 16 februari 2006 en op 7 juli 2007 al mondelinge of schriftelijke vragen gesteld. Aangezien ik op al die vragen uitvoerig heb geantwoord, kan hij worden geacht over alle gegevens in het dossier te beschikken.

Mijn antwoord op de schriftelijke vraag nr.174 van 7 juli 2007 is in de Nederlandstalige media correct weer-

gegeven. De Brusselse gemeente Sint-Pieters-Woluwe blijft op het grondgebied van Wezembeek-Oppem een Franstalige afdeling van haar Franstalige muziekacademie in stand houden. Deze toestand is in de unitaire Belgische context ontstaan, maar is nu alleszins onwettig. In Le Soir van 3 augustus 2007 krijgt mijn antwoord evenwel een onverwachte wending. Ik zou namelijk “envisager de remplacer cette académie francophone par un équivalent néerlandophone”. In werkelijkheid is al jaren een Nederlandstalig filiaal van de Nederlandstalige muziekacademie van Sint-Pieters-Woluwe in Wezembeek-Oppem actief.

In de vragen die de heer Van Nieuwenhuysen vandaag heeft gesteld, vind ik lichte verschuivingen van de werkelijkheid en een onvolledige weergave van de feiten terug. Blijkbaar hecht de heer Van Nieuwenhuysen weinig geloof aan de stelling dat het administratieve toezicht op de beslissingen van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe bij het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest berust en dat de Vlaamse Gemeenschap hier weinig of geen vat op heeft. Ik neem akte van zijn twijfel over de mogelijkheid van elke belanghebbende in Sint-Pieters-Woluwe om bij de toezichthoudende overheid een klacht in te dienen om een einde aan het ongrondwettige optreden van de gemeente te maken. Zoals hij zelf heeft gesuggereerd, wordt elke inwoner van deze gemeente nochtans benadeeld door de beslissing van het gemeentebestuur om zonder wettelijke basis begrotingsmiddelen aan een buitengemeentelijk doel te besteden.

Het arrest nr. 30/2000 van 21 maart 2000 van het Grondwettelijk Hof, dat het onderdeel van de onderwijsbegroting van de Franse Gemeenschap heeft vernietigd dat betrekking heeft op wedde- en werkingstoelagen voor de Franstalige afdeling in Wezembeek-Oppem van de muziekacademie van Sint-Pieters-Woluwe, is tot stand gekomen na een beroep van de Vlaamse Regering, die hiermee op de klachten van burgers en van gemeenteraadsleden uit Wezembeek-Oppem is ingegaan. De klachten van inwoners en gemeenteraadsleden van Sint-Pieters-Woluwe bij hun gemeentebestuur en bij het toezichthoudende Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kunnen elementen opleveren waar de Vlaamse Gemeenschap verder op kan gaan.

Indien ik me, net als mijn ambtsvoorgangers, met betrekking tot deze aangelegenheid enigszins afstandelijk opstel, is dat vooral omdat ik de met redenen omklede motie van 18 juni 2003 van het Vlaams Parlement moet uitvoeren. Deze motie vraagt de Vlaamse Regering “met aandrang een oplossing te zoeken waarbij de Nederlandstalige muziekacademie van Sint-Pieters-Woluwe zowel in Sint-Pieters-Woluwe als in haar Nederlandstalige filiaal in Wezembeek-Oppem haar werkzaamheden kan voortzetten, zonder dat dit aanleiding geeft tot een inmenging van een Brussels gemeentebestuur op Vlaams grondgebied”.

Om het eerste gedeelte van deze motie te kunnen uitvoeren, heb ik contacten met het Vlaams Gemeenschapsonderwijs gelegd. Het Vlaams Gemeenschapsonderwijs is principieel bereid om, indien dit nodig zou blijken, deeltijds kunstonderwijs in Sint-Pieters-Woluwe en in Wezembeek-Oppem te organiseren. Het Vlaams Gemeenschapsonderwijs beschikt in Wezembeek-Oppem evenwel niet over een gebouw en beschikt al evenmin over de budgettaire middelen van een gemeentebestuur. Stellen dat we een sluitende oplossing voor mogelijke vergeldingsmaatregelen hebben en dat we de door het Vlaams Parlement aanbevolen voorzichtige houding moeten verlaten, lijkt me dan ook niet zo evident als de heer Van Nieuwenhuysen suggereert.

De suggestie van de heer Van Nieuwenhuysen dat de Vlaamse Regering dit dossier als afgesloten beschouwt, is een onjuiste voorstelling van de zaken. Op de vraag of de sluiting van de Franstalige afdeling van de muziekacademie Wezembeek-Oppem moet worden nagestreefd, luidt het enige juiste antwoord dat deze muziekacademie niet met middelen van een overheid in stand kan worden gehouden. Mijn ambtsvoorganger, de heer Van den Bossche, heeft er door middel van een beroep bij het Grondwettelijk Hof voor gezorgd dat de betoelaging vanuit de begroting van de Franse Gemeenschap, althans openlijk, is stopgezet. Indien andere overheden, zoals de gemeente Sint-Pieters-Woluwe, publieke middelen voor deze muziekacademie zouden aanwenden, zijn die beslissingen voor vernietiging vatbaar. Om een verzoek tot vernietiging in te dienen, moeten we evenwel kennis hebben van een concrete beslissing van het gemeentebestuur van Sint-Pieters-Woluwe. Indien de activiteiten van deze muziekacademie evenwel met private middelen en onder een privaatrechtelijke rechtsvorm zouden worden voortgezet, is dit niet strijdig met de taalwetgeving.

Wat arrest 30/2000 van het Grondwettelijk Hof betreft, heeft de Vlaamse Regering in feite geluk gehad. De betwiste begrotingsbepalingen van de Franse Gemeenschap waren zeer algemeen gesteld en vermeldden de gemeente Sint-Pieters-Woluwe noch de gemeente Wezembeek-Oppem. De Vlaamse Regering kon toen echter citeren uit de parlementaire bespreking van deze begrotingsartikelen in het parlement van de Franse Gemeenschap op 8 juli 1997 en uit een beslissing van de Franstalige minister van Onderwijs van 16 juli 1997, waarbij aan de gemeente Sint-Pieters-Woluwe de bestreden subsidieregeling werd toegezegd.

We moeten in verband met dit dossier over bewijskrachtige elementen kunnen beschikken. Die elementen kunnen door klachten van burgers of van gemeenteraadsleden van Sint-Pieters-Woluwe worden uitgelokt. Dit geldt, mutatis mutandis, ook voor het feitelijk en zonder redelijke huurprijs, ter beschikking stellen door de gemeente Wezembeek-Oppem van de lokalen

van de gemeentelijke Franstalige basisschool 'La Fermette' voor de cursussen van de Franstalige muziekacademie. Een nieuw element in de zaak is de uitspraak van de waarnemend burgemeester van Sint-Pieters-Woluwe in hetzelfde artikel in Le Soir van 3 augustus 2007. Hij heeft verklaard: "Nous essayons toujours d'aider les communes à facilités qui nous sont proches".

Ik beschouw dit dossier zeker niet als afgesloten. Ik laat nagaan in welke mate de uitspraken van de waarnemend burgemeester in Le Soir en in het parlement van de Franse Gemeenschap op 8 juli 1997 voldoende elementen bevatten om procedures in te zetten. Wellicht volstaan deze elementen niet en moeten we beschikken over beslissingsdocumenten waarover op dit ogenblik enkel de toezichthoudende overheid, in dit geval het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, beschikt. Klachten van de inwoners van Sint-Pieters-Woluwe en van Wezembeek-Oppem bij hun gemeentebestuur en bij de respectievelijke toezichthoudende overheden kunnen ons helpen om over de nodige beslissingsdocumenten te kunnen beschikken.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik betwist geenszins dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de voogdij over de lokale besturen heeft. Ik stel daarentegen wel een tegenstrijdigheid in de houding van de Vlaamse Regering vast.

Langs de ene kant neemt de Vlaamse Regering nota van de manieren waarop de Franse Gemeenschap er al jarenlang in slaagt een aantal onwettige initiatieven in de Vlaamse Rand en elders te ontwikkelen. Langs de andere kant stelt de Vlaamse Regering zich ten opzichte van de eigen Vlaamse instellingen zeer legalistisch op. Ik verwijs hier naar een dossier dat vorige week in de media is verschenen. De Vlaamse school in Komen richt lessen Nederlands voor Franstalige ouders in. Hoewel de minister steeds voor de bijscholing van ouders van anderstalige kinderen pleit, stelt hij in dit geval dat het om een onwettig initiatief gaat. Dankzij het ongrijpbare Brusselse Hoofdstedelijke Gewest slagen de Franstaligen er echter in om in een randgemeente onderwijs in te richten dat niet aan de voorschriften van de taalwetgeving beantwoordt. Veel mensen vergeten te gauw dat in Voeren een Franstalige school staat. Dit is geen faciliteitenschool. De inrichtende macht van deze school is een vzw die door de Franse Gemeenschap wordt betoelaagd. Dit is een publiek geheim.

Ik zou de legalistische opstelling van de minister kunnen bijtreden indien dit legalisme langs beide kanten zou worden gerespecteerd. Dit is momenteel niet het geval. Ik zou de minister dan ook willen vragen om zich met betrekking tot de Vlaamse school in Komen even inventief op te stellen als de Franstaligen in Wezembeek-

Oppem momenteel doen. Een dergelijke situatie kan jarenlang aanslepen. De Vlaamse overheid is blijkbaar niet in staat het probleem te verhelpen. Zelf strikt de wetgeving naleven en tegelijkertijd gedogen dat de Franstaligen dat niet doen, kan in mijn ogen niet langer. De Vlaamse Regering zou best eens over het muurtje kijken om de nodige inspiratie voor een eigen inventieve opstelling op te doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandembroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de verplichtingen inzake brandpreventie voor schoolgebouwen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, in antwoord op een recente mondelinge vraag in de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft de minister van Binnenlandse Zaken verklaard dat een brandweercontrole met het oog op het opstellen van een brandweerverslag juridisch enkel afdwingbaar is indien een wet of een decreet specifieke maatregelen inzake brandpreventie voorschrijft en indien de burgemeester van de betrokken gemeente erom verzoekt.

Voor de scholen van de Vlaamse Gemeenschap bestaat nog geen specifieke wetgeving inzake brandpreventie. De Vlaamse Onderwijsinspectie vraagt de scholen evenwel om in het kader van de schooldoorlichtingen een brandpreventieverslag voor te leggen. We hebben in de pers kunnen lezen dat een aantal brandweerkorpsen weigeren een dergelijk verslag op te stellen omdat de wettelijke basis voor deze taak zou ontbreken. In de huidige omstandigheden is er slechts één mogelijkheid voor de scholen om een dergelijk verslag te bekomen. De burgemeester moet, op basis van de bevoegdheden die hem in het Gemeentedecreet worden toebedeeld, de opdracht geven een verslag over de brandveiligheid van een bepaald schoolgebouw op te stellen.

Mijnheer de minister, aan welke vereisten moet het aan de Vlaamse Onderwijsinspectie voor te leggen brandpreventieverslag voldoen? Moet een brandpreventieverslag steeds door het plaatselijke brandweerkorps worden opgesteld? Over welke mogelijkheden beschikt een schoolbestuur indien het plaatselijke brandweerkorps geen brandpreventierapport wil afleveren? Welke normen en regels hanteert de Vlaamse Onderwijsinspectie bij het beoordelen van schoolgebouwen op het vlak van welzijn en veiligheid en in het bijzonder op het vlak van de brandveiligheid en -preventie? Vindt de minister dat de controles van de brandveilig-

heid van schoolgebouwen kosteloos moeten zijn? Zal de minister met betrekking tot deze problematiek bijkomende regelgevende initiatieven nemen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, alle vragen van de heer De Meyer hebben betrekking op de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de voor het onderwijs bevoegde overheid inzake de veiligheid van de schoolgebouwen. De heer De Meyer heeft zich vooral op de brandveiligheid gefocust.

Artikel 7, paragraaf 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 1999 betreffende de wijze waarop sommige bevoegdheden van de Vlaamse Onderwijsinspectie worden uitgevoerd, stelt het volgende: “De inspectie zal een marginale controle uitoefenen op de voorwaarden inzake hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid. Tevens zal zij onderzoeken of de materieel bevoegde overheden geen tekortkomingen hebben vastgesteld en of alle wettelijk vereiste veiligheidsattesten zijn afgeleverd.” Dat betekent dat de Vlaamse Onderwijsinspectie nooit zelf controleert of een schoolgebouw aan alle vereisten, bijvoorbeeld op het vlak van de brandveiligheid, voldoet. De Vlaamse Onderwijsinspectie gaat enkel na of de scholen gevolg geven aan de verslagen van andere specifieke controlediensten.

In uitvoering van haar marginale toetsingsopdracht bepaalt de Vlaamse Onderwijsinspectie niet zelf aan welke vereisten een brandpreventieverslag moet beantwoorden. De Vlaamse Onderwijsinspectie respecteert de haar voorgelegde verslagen.

Een brandpreventieverslag hoeft niet per se door het plaatselijke brandweerkorps te worden opgemaakt. In de meeste gevallen worden dergelijke verslagen evenwel door het plaatselijke brandweerkorps opgesteld. Indien de plaatselijke brandweer geen brandpreventieverslag wil afleveren, dan kan het schoolbestuur ook aan andere instellingen, zoals externe diensten Preventie en Bescherming op het Werk – PBW –, erkende controleorganismen en verzekeringsinstellingen die bevoegd of bekwaam zijn, verzoeken om een brandpreventieverslag op te maken. De onderwijsinspectie aanvaardt dan ook brandpreventieverslagen opgesteld door preventieadviseurs van niveau I van gemeenschappelijke interne diensten PBW of van scholengemeenschappen of -groepen.

Aangezien de inspectie niet zelf de brandveiligheid van schoolgebouwen beoordeelt, maar enkel een marginale controle uitvoert, worden geen aparte normen gehanteerd. De onderwijsinspectie onderzoekt of de school gevolg heeft gegeven aan de aanbevelingen of knelpunten die in het brandpreventieverslag zijn opgenomen. De school legt daarover verantwoording af tegenover de inspectie, zonder dat die het onderzoek op het gebied van brandveiligheid opnieuw voert.

Vandaag wisselt de toestand afhankelijk van de brandweezones. Hier en daar rekent men geen kosten aan, elders wel. Ik spreek me vandaag niet uit over de wenselijkheid van het een noch het ander. Zoals ik al zei, zijn er correcte alternatieven voor het brandweerverslag.

Mijnheer De Meyer, u vraagt of ik in dit domein bijkomende regelgevende initiatieven zal nemen. Deze vraag lijkt mij niet relevant. Ik denk dat de huidige regelgeving volstaat voor de onderwijsoverheid.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, ik blijf toch met een zorg zitten, als ik uw antwoord beluister.

Het is mij en ook veel schoolbesturen nog niet volledig duidelijk aan welke minimale vereisten het brandpreventieverslag moet voldoen. Als ik u beluister, kan dat bijzonder minimaal zijn. Mijn vraag blijft wat het minimum moet zijn. U begrijpt dat de inhoud daarvan mee de kostprijs bepaalt en de kostprijs is uiteraard een zorg die bij de schoolbesturen aanwezig is.

Mijnheer de minister, ik wil er even op wijzen dat ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten deze problematiek aankaart in een recente publicatie en dat het niet enkel een individuele school is die met deze situatie wordt geconfronteerd.

Ik zou toch durven de suggestie meegeven om het probleem niet te minimaliseren – en ik denk niet dat dat uw bedoeling is –, maar om het verder te onderzoeken en na te gaan wat verder moet gebeuren, ook op het vlak van communicatie met de schoolbesturen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de enquête van het Ministerie van Onderwijs met als titel 'Vragenlijst over de achtergrond van uw kind'

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de enquête bij ouders ter voorbereiding van de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag gaat over een enquête die door het Ministerie van Onderwijs en Vorming werd afgenomen bij de ouders van onze Vlaamse schoolgaande kinderen. Die enquête had als titel 'Vragenlijst over de achtergrond van uw kind'.

Als we die vragenlijst van nabij bekijken, ziet men dat wordt gevraagd naar het hoogst behaalde onderwijsdiploma of getuigschrift van de moeder, omdat dat blijkbaar een invloed zou hebben op de onderwijskansen van het kind. De uitleg waarom enkel de moeder wordt ondervraagd, staat op de website van het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Daar staat: "Onderzoek wijst uit dat er een sterk verband is tussen het opleidingsniveau van de ouders en de onderwijskansen van het kind. Het verband met het opleidingsniveau van de moeder blijkt daarbij net iets sterker dan van de vader. Omdat moeders vaak meer met de dagdagelijkse opvoeding van de kinderen bezig zijn, kozen we voor het opleidingsniveau van de moeder."

Naar aanleiding van dit onderzoek werd ik door verschillende vaders gecontacteerd. Zij waren lichtjes verontrust, zeiden dat ze ook bezig waren met de opvoeding van de kinderen en vroegen zich af of dat dan van geen tel was. Gaat het niet om een verouderde visie op de kind-ouderrelatie?

Mijnheer de minister, ik denk dat de tekst op de website van het Agentschap voor Onderwijsdiensten steeds minder beantwoordt aan het profiel van het huidige gezin. Met alle respect voor de vorige generatie, maar ik denk dat vroeger misschien meer het klassieke gezinstype van toepassing was, waarbij de moeder bij de haard thuis bleef en de vader ging werken. De moeder heeft dan een betere band met de kinderen, maar ik denk dat dat niet meer van deze tijd is. Het is zeker niet aan een moderne overheid als de Vlaamse overheid om die clichés te bevestigen.

Los van het klassieke oudergezin, waar de rol tussen vader en moeder al meer gedeeld is dan vroeger, denk ik dat we ook moeten stilstaan bij de nieuwe gezinsvormen. Bij huwelijksmoeilijkheden wordt standaard de bilocatie, waarbij het kind een week bij de vader en een week bij de moeder vertoeft, gebruikt. Daarnaast hebben we ook de eenoudergezinnen, waar kinderen vaak enkel bij de moeder of de vader verblijven. Er zijn natuurlijk ook nog nieuw samengestelde gezinnen of oorspronkelijke gezinnen waar één vader, één moeder of twee vaders of twee moeders aanwezig zijn.

Ik denk dat men door dergelijke enquête de partner die niet wordt aangesproken een slag in het gezicht geeft. Mijnheer de minister, dat is misschien sterk uitgedrukt, maar ik ben ervan overtuigd dat wij als Vlaamse overheid geen verschillende behandeling mogen doorvoeren tussen vaders en moeders en beide de merites moeten geven die ze hebben bij de opvoeding van hun kinderen.

Mijnheer de minister, welke verantwoording geeft u voor een dergelijke discriminatie in de enquête? Bent u het met mij eens dat het in de toekomst misschien opportuun is om bij dergelijke enquêtes rekening te houden met de al dan niet gewijzigde realiteit die vandaag bestaat?

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mevrouw de voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de vraag van mevrouw De Ridder.

De huidige gezinssituaties bestaan niet meer standaard uit vader en moeder, maar soms uit vader en vader of moeder en moeder. Ook het co-ouderschap, bij gescheiden ouders, wordt steeds meer toegepast. Het is dus inderdaad een beetje stigmatiserend dat alleen maar naar de opleiding van de moeder wordt gevraagd.

Ik heb dus dezelfde vragen als mevrouw De Ridder. Mijnheer de minister, acht u het niet waardevol dat een correcte weergave van de gezinssituatie, door de uitbreiding van de enquête, een beter beeld zou geven van de achtergrond van het kind?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw de voorzitter, ik wil me graag aansluiten, maar veeleer om een iets ander geluid te laten horen.

Ik denk dat het een goede poging is om te meten wat de sociale achterstelling is van de kinderen. Vanuit sociologisch standpunt is dat de beste indicator. Hoe meet je dat? Het is wat delicaat om alleen te vragen wat het diploma van de moeder is. Misschien had men moeten overwegen om de opleiding van de vader en de moeder te vragen, om uiteindelijk het ene te gebruiken en het andere niet. Maar dat is misschien een hele omweg om de gegevens te verzamelen.

In de praktijk houden heel wat scholen enquêtes bij de ouders. Ik hoop dat het zo weinig mogelijk opvalt tussen de vragenlijsten die de ouders krijgen.

Ik wil ook even verwijzen naar de tweede indicator uit de enquête, de thuistaal. Als ik het goed voorheb, gaat het om een verklaring op eer. We vertrouwen op de eerlijkheid van mensen, maar het is eigenlijk wel fraudegevoelig. Mijnheer de minister, ik weet niet of u manieren kunt inbouwen om fraude te vermijden, zodat het echt om een eerlijke verklaring gaat?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil toch nog enkele opmerkingen maken.

Naar de thuistaal en het opleidingsniveau van de moeder werd ook al gevraagd voor de toekenning van de GOK-uren. Mijnheer de minister, van die gegevens was u al op de hoogte. U stelt zelf dat het opleidingsniveau van beide ouders een zeer belangrijke rol speelt voor de slaagkansen van het kind. Dan begrijp ik niet goed waarom u op voorhand al een selectie maakt en enkel naar het opleidingsniveau van de moeder vraagt. Waarom niet gewoon achteraf, na een volledige enquête van de gezinssituatie, een selectie maken?

Dit was een uitstekende kans om meer gegevens over de gezinssituatie te weten te komen. Hoe meer gegevens waarover men kan beschikken, hoe beter de analyse die kan worden gemaakt. Meten is weten, dacht ik

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw Poleyn, ik geef u gelijk dat dat waarschijnlijk ook gebeurd is op basis van onderzoek dat in het verleden voorhanden was, waaruit blijkt dat er een sterkere band is tussen de opleiding van de moeder en de slaagkansen van het kind. Maar dat is het bevestigen van het oude stramien.

Ik denk dat er de voorbije jaren enorm veel is veranderd. Vrienden van mij blijven thuis bij de kinderen. Dat is dus een enorme kaakslag voor die mensen, omdat ze toch dag in dag uit met de kinderen bezig zijn en bijvoorbeeld de kinderen leren spreken.

Het is een gewijzigde situatie en ik vrees een beetje dat de overheid een oud stigma gaat bevestigen door het op deze manier te doen. Dat was mijn enige bekommernis.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, als ouders hebben we thuis ook die brief gekregen en mijn vrouw stelde er ook vragen over. Maar ik heb haar kunnen uitleggen waarom dat zo is en zij aanvaardde die uitleg.

Meten is weten, maar ik denk dat het, ook gelet op de privacy, belangrijk is om alleen die zaken te vragen die ook wetenschappelijk relevant zijn.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw De Ridder, ik wil gewoon zeggen dat ik met u akkoord ga en dat de indicatoren dynamisch moeten blijven. Als uit toekomstig wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de indicatoren niet meer meten wat ze moeten meten, zullen we als decreetgever ook de flexibiliteit moeten hebben om dat aan te passen.

Mevrouw Van Monica Kerrebroeck: Ik zou bij deze enquête alleen de opmerking willen maken dat het alle-

maal verklaringen op eer zijn. Men zal, zoals het past bij een enquête, wel de nodige afwijkingsgraden toepassen, hoop ik.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De voorbije maand hebben alle ouders van kinderen uit het gewoon basis- en secundair onderwijs via de school een korte vragenlijst ontvangen waarin gepeild wordt naar het opleidingsniveau van de moeder en het taalgebruik van het kind binnen het gezin.

Deze gegevensverzameling heeft een dubbel doel. Enerzijds hebben we deze gegevens nodig om een nieuw financieringssysteem voor de werkingsbudgetten van onze scholen in het leerplichtonderwijs voor te bereiden. Anderzijds willen we deze gegevens ook gebruiken voor de uitvoering van het decreet inzake gelijke onderwijskansen, dat al enkele jaren bestaat en waarbij extra omkadering wordt gegeven aan scholen met relatief veel kansarme kinderen.

Mevrouw De Ridder, in die zin ben ik een klein beetje verbaasd over uw terminologie, want u hebt twee keer gezegd dat ik hier een kaakslag geef. Dan heeft mijn achtbare voorgangster, Marleen Vanderpoorten, honderdduizenden kaakslagen uitgedeeld.

In 90 percent van de basisscholen is deze oefening al twee keer gebeurd in uitvoering van het GOK-decreet. Ik vind dat een goed decreet. Het is tot stand gekomen onder impuls van voormalig minister Vanderpoorten. Ze heeft de beslissing om met die indicatoren te werken volgens mij in alle wijsheid genomen. Dat was minder voorwerp van publiek debat omdat het gebeurde in sommige scholen. Niet alle scholen waren erbij betrokken. Ik kan me inbeelden dat men sommige ouders misschien niet aansprak omdat men het antwoord al kende. Dat was ook een systeem van verklaringen op eer. We herhalen dat nu voor twee indicatoren uit het bestaande GOK-systeem, namelijk opleiding van de moeder en taal.

We zijn daarover in debat. Ik heb een nota opgesteld over de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs en die in juni aan de Vlor bezorgd. Ik heb er ondertussen reactie op gekregen. We zijn echt niet over één nacht ijs gegaan bij het opstellen van deze enquête. Die loopt ook niet vooruit op beslissingen want die zullen we hier moeten nemen. We zijn dus niet over één nacht ijs gegaan en hebben ons laten bijstaan door een groep wetenschappers waaronder Dimo Kavadias, Jan Van Damme, Mark Elchardus en Ides Nicaise. Zij zeggen uitdrukkelijk dat dit relevante indicatoren zijn. Er is zeer veel wetenschappelijk onderzoek dat aantoonde dat de opleiding van de vader een belangrijke

indicator is wanneer wordt gepeild naar het sociaal cultureel kapitaal dat leerresultaten voorspelt, maar de opleiding van de moeder correleert nog sterker.

De overheid stond voor een dilemma. Beeldt u zich eens in dat, om dit debat te vermijden, we zowel naar het opleidingsniveau van de vader als de moeder zouden hebben gevraagd, terwijl we zeer goed weten dat we maar een van de twee nodig hebben. Dan zouden we een ander verwijt krijgen.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, op de website van het agentschap staat 'net iets sterker dan de vader'.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is wel voldoende.

Mevrouw Annick De Ridder: Uw antwoord verbaast me.

Minister Frank Vandenbroucke: Mag ik eerst mijn redenering afmaken? Hebt u statistiek gestudeerd?

Mevrouw Annick De Ridder: Neen, ik heb geen statistiek gestudeerd.

Minister Frank Vandenbroucke: Als er twee variabelen zijn die een zeer sterke autocorrelatie hebben met elkaar, kiest men er altijd één. Er wordt nooit gewerkt met de twee. We weten op voorhand dat we in het systeem bij de moeder zullen eindigen.

Mevrouw Annick De Ridder: Neen, dat weten we niet.

Minister Frank Vandenbroucke: Goed, u niet dan tegen de rest van de hele wereld in. We weten dat dus op voorhand. Met andere woorden, als we nu omwille van de perceptie beide vragen zouden stellen, dan maken we de mensen iets wijs want we zullen ze nooit allebei gebruiken. Dan zouden we achteraf moeten uitleggen waarom we zoveel ouders hebben beziggehouden met die vragen als we er dan toch maar één gebruiken. We geven ons toch wel rekenschap van het feit dat dit wat werk vraagt. Het is dan ook beter om dat te vermijden vanuit een elementair standpunt van burgervriendelijkheid.

Er is nog een tweede argument dat ik wil onderstrepen en dat te maken heeft met het probleem van instabiele gezinnen en allerlei nieuwe gezinsvormen. We hebben in deze enquête nog twee bijkomende redenen waarom we de aandacht vestigen op het diploma van de moeder. In alle instabiliteit die er is, heeft de moeder veel vaker een stabiele relatie met het kind tijdens de opvoeding dan de vader. Het heeft weinig belang of u dit al dan niet stigmatiserend vindt. Dat is een feitelijk gegeven. We weten dat de moeder een meer stabiel element is. Het is dan ook beter om te omschrijven wat het opleidingsniveau is van diegene die in allerlei bijzondere omstandigheden van instabiele situaties en familiale drama's het meest met het kind te maken zal hebben.

Daarnaast – en dat is een heel belangrijk punt dat u misschien niet zo kunt inschatten – hebben we onszelf een oefening bespaard waarbij we niet één vraag moesten bijstellen maar een hele hoop vragen. In een bijzondere gezinssituatie waarbij de grootouders het kind opvoeden of in een andere situatie, moeten de mensen zelf nadenken wie eigenlijk de rol van de moeder vervult. We vragen naar het opleidingsniveau van die persoon. Daar zitten we uiteraard in de problematiek van de verklaring op eer, waar de voorzitter terecht op wijst. Dat bespaart ons en de mensen natuurlijk lectuur van tien verschillende situaties waaruit ze dan moeten kiezen. Door te zeggen dat we kiezen voor de moeder en door te zeggen dat in complexe situaties mensen zelf moeten beslissen wie die rol vervult, krijgen we een zeer aanzienlijke vereenvoudiging van de vraagstelling.

U zult begrijpen dat ik niet erg gemotiveerd was om een veel complexere vraagstelling te organiseren dan diegene die voormalig minister Vanderpoorten heeft georganiseerd. Dan zou ik het verwijt krijgen van te veel pape-rassen, planlast voor de ouders, het kwellen door de overheid van de burger enzovoort. Om al die redenen hebben we het eigenlijk relatief eenvoudig gehouden. We moeten daarbij één ding doen en dat is uitleggen – ook al is dat niet zo eenvoudig – wat voor ons relevant is, namelijk het opleidingsniveau van de moeder.

Dit is absoluut niet nieuw. Ik herhaal dat 90 percent van de basisscholen ons de GOK-enquête insturen. Dat is gebeurd in 2002 en 2005. Het enige wat nu gebeurt, is dat we het versnellen. Bovendien ga ik ervan uit dat het de laatste keer is dat we dit hebben moeten vragen. Het is nu en daarna nooit meer. Het is de ambitie – ik zeg wel ambitie omdat we wat voorzichtig moeten zijn – dat we deze verklaringen op eer geleidelijk aan kunnen vervangen door databanken waarin we administratieve gegevens hebben of gegevens die zijn opgesteld door mensen die zich niet louter baseren op verklaringen op eer maar zelf vaststellen wat het taalgebruik en de taalvaardigheid van een kind is, bijvoorbeeld Kind en Gezin of het CLB. We willen na deze enquête geleidelijk aan overstappen naar databanken die niet dat enigszins onzekere karakter hebben van gebaseerd te zijn op een verklaring op eer.

Noteer overigens dat in plaats van te vragen naar de vijf indicatoren die in de GOK-enquête aan de ouders werden gevraagd, we er nu maar naar twee vragen. Er zijn er trouwens nog meer stigmatiserende bij dan deze. De mate dat we het probleem van stigma's hebben, heb ik in deze oefening gereduceerd. Mevrouw De Ridder, u zou een vergelijking moeten maken tussen deze oefening en die die al twee keer is gebeurd. Hier is minder stigma, meer zekerheid, meer eenvoud voor de ouders.

Dat komt nu in alle huiskamers en veroorzaakt heel wat debat. We hebben geprobeerd om daarover uitvoerig te

communiceren via verschillende kanalen. Er is zelfs een filmpje gemaakt door het tijdschrift Klasse, waarin een moeder zich afvraagt of het niet discriminerend is en waarop dan een antwoord wordt gegeven. We doen ons best om daarmee om te gaan want ik ben de eerste die me er rekenschap van geeft dat het vervelend is om dit in de huiskamer uit te leggen. Het is mijn mening dat de overheid soms iets moet uitleggen. Ik zou het schandalig vinden als we de mensen iets zouden vragen waarvan we op voorhand weten dat we het niet zullen gebruiken. Ofwel hadden we een vragenlijst van tien pagina's moeten meegeven waarin alle mogelijke gezinssituaties stonden opgesomd. Ook dat is niet wenselijk. Daarom hebben we gekozen voor deze benadering.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik ben het er helemaal niet mee eens. Uw antwoord verbaast me door het conservatisme. Mijn excuses daarvoor. Ik ben geen feministe maar stap niet mee in een clichébeeld van 'moeder dient daarvoor en vader dient daarvoor en moeder heeft meer invloed op dit gebied en vader meer op dat gebied'. U verwijst waarschijnlijk terecht naar enquêtes die zijn afgenomen door voormalig minister Vanderpoorten, maar de situatie is ondertussen gewijzigd. De situatie is niet gewijzigd gedurende de laatste 10 of 20 jaar maar in een enorme snelheid gedurende de laatste 5 jaar. Misschien is het wel nuttig om de wijzigende situaties eer aan te doen en niet terug te grijpen naar een enquête die is afgenomen in 2000 of 2002 en dat als alomvattende waarheid aan te nemen.

In statistiek, en dat zult u ongetwijfeld bevestigen, wordt voor de hele paramater nadien de hele doelgroep meegenomen. Ik volg u niet als u zegt dat kinderen die in een eenoudergezin of met één of twee vaders opgroeien, niet moeten worden meegenomen. In het verleden was dat misschien een realiteit, maar vandaag niet meer.

De terminologie 'kaakslag' was misschien wat te sterk en ik heb dat ook onmiddellijk gezegd. Ik kan u echter garanderen dat het voor bepaalde vaders wel zo overkwam. Als die enquête al zo overkwam, dan zal uw uitspraak dat moeders nu eenmaal een stabielere band hebben met hun kinderen, dat zeker doen. Het gaat me er helemaal niet om dat tien verschillende situaties in een enquête moeten worden opgenomen. Ik begrijp dat er eenvoudige vragen aan de ouders moeten worden gesteld. Dit kan worden opgelost door gewoon de vader te betrekken in de vraagstelling, dus te vragen naar het opleidingsniveau van de moeder en/of de vader of zelfs van de nieuwe partner als dat nu eenmaal de persoon is die constant met de kinderen bezig is.

Ik begrijp uw standpunt. Het is in het verleden zo uitgevoerd en u wilt eenvoudige vragen aan de ouders stellen,

maar de situatie is nieuw, de omstandigheden zijn nieuw en de maatschappelijke realiteit is nieuw. Het is niet zo dat er een enorm verschil is. Het gaat om een net iets sterkere band met de moeder dan met de vader. Neem beide mee voor de correctheid van het onderzoek. Bij die tienduizenden ouderparen die u ondervraagt, zijn er echt wel situaties waarin de vader een sterkere band kan hebben met zijn kinderen dan de moeder. Meer vraag ik niet!

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreid en technisch antwoord. Ik heb begrepen dat u wilt evolueren van enquêtes bij de ouders naar een database. Als Kind en Gezin een beeld vormt van een kind als het 1 of 2 jaar is, dan kan dat in de tijd nog evolueren. De opvoeding van een kind staat niet stil. Daar moet rekening mee worden gehouden. Ik kan me voorstellen dat in een klassiek patroon de band met de moeder sterker is. De nieuwe gezinspatronen die aan het toenemen zijn, mogen echter niet worden vergeten. Ik vraag u om daar in de toekomst enige aandacht aan te besteden.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, ik ben blij dat u zegt dat met deze enquête geen voorafname wordt gedaan op het decreet financiering van het leerplichtonderwijs. Het resultaat van de enquête kan goed materiaal zijn om het debat over het decreet ten gronde te voeren.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw De Ridder, sinds wanneer zetelt u in dit parlement?

Mevrouw Annick De Ridder: Sinds de verkiezingen van 2004.

Minister Frank Vandenbroucke: Het verbaast me heel fel dat u daar zo'n drama van maakt. Dit parlement – met inbegrip van uw fractie – heeft een decreet goedgekeurd dat mij verplicht van dit te doen! Het GOK-decreet zegt dat de scholen op basis van deze gegevens moeten werken! Veronderstel dat we geen wijziging van de onderwijsregelgeving zouden doorvoeren, dan verplicht een recent decreet ons hoe dan ook om die vragen te stellen. We hebben aan een ander luik van dat decreet nog gesleuteld terwijl u al in het parlement zetelde. U had toen alle kansen om te zeggen hoe vreselijk schandalig dit was. U hebt daar mee over gestemd. U kunt het niet maken om nu uit te lucht te vallen en dit schandalig en conservatief te noemen.

Als mensen u daarover aanspreken, kunt u zeggen: ja dat is een beetje moeilijk om uit te leggen; we hebben in het parlement beslist dat dat gevraagd moet worden;

de minister versnelt nu die enquête en hij stuurt ze naar alle ouders in plaats van naar 90 percent. Dat is wat u moet antwoorden.

Mevrouw Annick De Ridder: Voor alle duidelijkheid, ik heb geen probleem met de enquête op zich. Ik ben het er volledig mee eens dat dat in het decreet staat en dat u uitvoert wat we met de Vlaamse Regering zijn overeengekomen. De opsplitsing tussen vader en moeder is voor mij zinloos. In de realiteit groeien die rollen naar elkaar toe. U kunt ervoor kiezen om mee te evolueren of niet. Ik wil u nadrukkelijk vragen om dat in de toekomst te proberen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandebroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over nieuwe proeftuinen in het kader van de competentieagenda

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik wil graag wat meer uitleg over de nieuwe proeftuinen. Er worden tien nieuwe proeftuinen opgezet rond studiekeuze en correcte leerlingenoriëntering en twintig rond werkplekieren en competentiegericht onderwijs. Uit de beschikbare informatie begrijp ik dat de tien proeftuinen rond studiekeuze en correcte leerlingenoriëntering passen binnen de eerste prioriteit van de competentieagenda, namelijk 'Competenties uitbouwen in het onderwijs'. Dat vergt een bepaalde betrokkenheid van de CLB's. De proeftuinen kunnen rekenen op 500.000 euro in totaal voor 2007, 2008 en 2009.

De twintig proeftuinen rond werkplekieren en competentiegericht onderwijs kunnen worden aangewend voor meer stageplaatsen voor zowel leerlingen als leraren praktijk en technische vakken. Ze krijgen een zeer ruim budget: 1 miljoen euro in totaal voor 2007, 2008 en 2009 en nog eens 900.000 euro per jaar voor drie stagebemiddelaars per provincie.

Waarom precies worden die middelen besteed? In de bestaande proeftuinen gingen de middelen vooral naar omkadering, zoals een deeltijds personeelslid per project, en naar werkingskosten, naast de begeleiding door drie coaches van het departement Onderwijs en extra mensen in de pedagogische begeleidingsdiensten. Krijgen de CLB's een deel van de middelen voor de rol die ze eventueel moeten opnemen of zijn er extra middelen voor hen?

Waarom worden de middelen voor de twintig proeftuinen rond werkplekieren en competentiegericht onderwijs

besteed? Gaan daarvan middelen naar stageplaatsen voor leraren praktijk en technische vakken? Zo ja, is in dat geval ook de afstemming geregeld met de regeling rond de vervanging van leraren die op die manier op bedrijfsstage gaan? We hebben ook een proeftuin korte vervangingen. Worden de middelen voor de proeftuinen voor de vervangingen geput uit de nieuwe proeftuinen of uit de proeftuin voor de korte vervangingen? Intussen hebben we nogal wat proeftuinen. Wat wordt nu waarmee vergoed? Zit dat in dit pakket? Het is nogal een ruim budget.

De voorzitter: Minister Vandebroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandebroucke: Ik sta erop één gezamenlijk antwoord te verstrekken op beide vragen die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

Op 1 november 2007 starten 41 nieuwe proeftuinen rond verbetering van de studie- en beroepskeuze enerzijds en versterking van het werkplekieren anderzijds. Ze lopen tot en met 30 juni 2010. Een commissie zal uit alle ingediende projectvoorstellen de 41 beste selecteren en die ter bekrachtiging aan de Vlaamse Regering voorleggen.

Hoewel een van de selectiecriteria erin bestaat een redelijke spreiding na te streven over de thema's verbetering van de studie- en beroepskeuze respectievelijk versterking van het werkplekieren, wordt er voor alle duidelijkheid per afzonderlijk thema geen aantal projecten vooropgesteld. Ik ga ervan uit dat het ongeveer fiftyfifty wordt. Dat evenwicht is belangrijk voor het basisonderwijs omdat dat sterk betrokken partij is bij de proeftuinen rond studiekeuze maar uiteraard niet rond het werkplekieren.

De thema's van de nieuwe oproep, studiekeuze en innovatieve vormen van werkplekieren, zijn precies dezelfde als de eerste twee thema's van de competentieagenda die door de Vlaamse Regering met de sociale partners op 14 mei 2007 is overeengekomen. Het zal u bekend zijn dat ik onder deze tafel met drie poten – werkgevers, werknemers, betrokken minister – ook een vierde poot wil, met name het onderwijs.

Geïnspireerd op de reeds lopende 41 proeftuinen, wordt aan elke nieuwe proeftuin waaraan maximaal 3 scholen deelnemen, een halftijdse betrekking toegekend; nemen er meer dan 3 scholen deel, dan gaat het om drie kwart van een voltijdse betrekking, steeds in een ambt naar keuze binnen het onderwijzend of ondersteunend personeel. De betrekking strekt ertoe om de uitvoering van het project in alle deelnemende scholen te begeleiden en te ondersteunen. Daarnaast worden er drie extra voltijdse betrekkingen toegekend aan de pedagogische begeleidingsdiensten: één voor het

gemeenschapsonderwijs, één voor het gesubsidieerd officieel onderwijs en één voor het gesubsidieerd vrij onderwijs. Er wordt per betrekking een forfaitaire jaarvergoeding van 3000 euro verleend voor dekking van de kosten verbonden aan de opdracht. Ten slotte wordt het team van coaches binnen het onderwijsdepartement uitgebreid met één personeelslid. Er gaan geen middelen specifiek naar de centra voor leerlingenbegeleiding of naar stageplaatsen voor leraars.

De uitgaven voor deze extra personeelsleden aangevuld met de uitgaven bestemd voor netwerkvorming en vorming bedragen 1,5 miljoen euro op jaarbasis. Die middelen zijn ingeschreven in het kader van de competentieagenda.

De Vlaamse Regering zal eerstdaags haar definitieve goedkeuring hechten aan het besluit tot regeling van deze nieuwe proeftuinen. Vóór de begindatum, van 1 november 2007, van de projecten zal de Vlaamse Regering een tweede besluit uitvaardigen, waarin de geselecteerde proeftuinen nominatim worden bekrachtigd. Als de proeftuinen aanleiding geven tot regelluwt, ingaand op 1 september 2008, zal er begrijpelijkerwijze nog een derde besluit volgen.

Voor alle duidelijkheid: dit dossier staat dan ook los van het dossier van de bedrijfsstages voor leraars. Ik zal het kader daarvoor bespreken met een kleine werkgroep waarin koepels van onderwijsverstrekkers en vakbonden vertegenwoordigd zijn. Zoals u weet zijn het doorbreken van de schoolorganisatie en de moeilijkheden om vervangende leraren te vinden hier struikelblokken.

Er is daarnaast ook nog het dossier van de bruggenbouwers. Ook in uitvoering van een deel van de competentieagenda werken we aan een versterking van de Regionale Technologiecentra (RTC's). Ze zouden elk twee tot drie personeelsleden extra kunnen aanwerven om bovenschools initiatieven te nemen die de samenwerking tussen ondernemingen en scholen ten goede komen. Anders dan bij de proeftuinen die uitgaan van scholen, werken deze bruggenbouwers vanuit de RTC's.

Dat zijn verschillende sporen, verschillende initiatieven, allemaal rond hetzelfde thema. Dat is ongetwijfeld wel een beetje complex. Als u de opsomming nog eens bekijkt, zult u zien dat het qua budgettaire allocatie allemaal netjes op een rij staat.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, er zijn geen specifieke middelen voor de CLB's, ook al zijn ze betrokken partij en wordt van hen een en ander verwacht. Op welke basis is dat beslist? De onderwijsinstellingen krijgen wel een budget. Hebben de CLB's geen budget nodig?

Minister Frank Vandenbroucke: Wij roepen scholen op voor die proeftuinen. De CLB's dekken natuurlijk een groter geheel. Ik kan me inbeelden dat de CLB's in de proeftuinen rond studiekeuze actief zijn. De extra kracht zal ondersteunend zijn voor bijkomende taken of vragen aan een CLB. Maar de facto financiële ondersteuning bieden aan het CLB, een meer geaggregeerd niveau, lijkt me niet zo evident.

Mevrouw Kathleen Helsen: De CLB's zijn betrokken partij en hebben een opdracht inzake studiekeuze en -oriëntering. De school gaat ermee akkoord dat zij betrokken zijn, omdat ze zaken willen uittesten of verbeteren. De ondersteuning van de begeleiding en opvolging zou logisch zijn, maar is niet gepland. Ik begrijp dat de oproep aan de scholen gericht is, maar de begeleiding is niet los te koppelen. Dat is een essentiële opdracht.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Komt het niet aan de scholen toe om in onderling akkoord een deel van die toegevoegde opdracht door te schuiven naar de CLB's? Ik denk aan een soort detachering.

Minister Frank Vandenbroucke: Het is vooral van belang om te weten wat die extra kracht in de praktijk zal doen, en daar wil ik niet op vooruitlopen. Ik zal uw zorg in mijn achterhoofd houden. Het is een relevant punt.

U hebt wel gelijk, ik had de proefprojectenoproepen ook kunnen richten tot de CLB's. We hebben ons tot scholen gericht omdat we geïnteresseerd zijn in processen op scholen. Daar spelen die CLB's volgens mij hun rol, daar zijn we het over eens. We laten de CLB's natuurlijk absoluut niet links liggen. We richten een taskforce op met de VDAB en CLB's over studieoriëntering. Het is absoluut niet zo dat we hen voorbijlopen, integendeel. In het debat over het nieuwe CLB-profiel wil ik de CLB's sterker betrekken bij de studiekeuze.

Mevrouw Kathleen Helsen: Als ik u goed begrepen heb, zijn er geen specifieke middelen voor de stageplaatsen voor leerkrachten.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is een ander verhaal. Juridisch gezien neemt dit de vorm aan van een bijzonder project. We hebben een tijd geleden al geld gereserveerd voor de vervanging van leerkrachten die op bedrijfsstage gaan. Dat geld dekt ongeveer een derde van het veld. Dat komt toe aan de scholengemeenschappen. Dat is in zekere zin ook een proeftuin, een hele grote dan. Ik vind dat we moeten nadenken over wat we daaruit kunnen leren, en dat is niet gemakkelijk. Maar dat is iets anders dan wat u hier hebt gezegd.

Mevrouw Kathleen Helsen: Betekent dit dat het niet mogelijk is om leerkrachten extra stages te laten lopen in het kader van de nieuwe proeftuinen Leren en Werken? Vindt u dat dit thuishoort in een andere proeftuin?

Minister Frank Vandenbroucke: Het is niet ipso facto zo dat het lopen van een bedrijfsstage niet kan in zo'n project. Er is voor een derde van het veld, in een zeer grote 'proeftuin', een financiële oplossing voor de vervanging van de leerkracht die een bedrijfsstage volgt.

Mevrouw Kathleen Helsen: Betekent dit dat er niet in middelen is voorzien voor de vervanging van leerkrachten die in het kader van een goedgekeurd proeftuinproject op bedrijfsstage zouden gaan, maar dat die middelen wel zouden kunnen komen uit de pot bestemd voor een andere proeftuin?

Minister Frank Vandenbroucke: Dat zou eventueel kunnen, op voorwaarde dat het om een project gaat dat positief wordt beoordeeld. Een bedrijfsstage op zich kan nu al; dat volstaat niet.

Mevrouw Kathleen Helsen: Maar als het om een onderdeel van een proeftuinproject gaat, dan blijft de vraag of de vervanging kan worden opgevangen met middelen uit de pot voor die proeftuin.

Minister Frank Vandenbroucke: Het is uw recht om me in een bepaalde richting te duwen. U wilt me een concrete uitspraak ontlokken over iets wat zich nog niet daadwerkelijk aandient. Ik heb duidelijk willen maken waar onze budgetten vandaan komen. Er is ook een budget voor de vervanging van leerkrachten die een bedrijfsstage volgen. Dat is een ander verhaal. We zullen nog wel zien hoe men in proeftuinprojecten koppelingen maakt met het probleem van de bedrijfsstages. Ik wil daar vandaag niet op vooruitlopen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de Nederlandstalige school in Komen

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is een oud zeer dat de Vlamingen inschikkelijk zijn tegenover de onwettige en onredelijke eisen en ook de halsstarrigheid van de Waalse politici. Een voorbeeld daarvan is het schooltje in Komen. De Vlaamse overheid betaalt, zoals is bepaald, de leerkrachten, maar de Waalse overheid weigert te investeren in de Komense infrastructuur, in tegenstelling tot wat is vastgelegd. De Waalse houding staat in schril contrast met de correcte uitvoering van de regeling vanwege de Vlamingen.

Dat dit ronduit onwettig is en onrechtvaardig, schijnt de minister zelf te beseffen. Hij liet dan ook in het regeerakkoord het volgende opnemen: "De bestaande protocollen zullen als nietig worden beschouwd als blijkt dat de Franstalige Gemeenschap niet tegemoetkomt aan haar verplichtingen." Er is nadien door de meerderheid gekozen voor 'een interpretatief decreet', als volgende stap in het verhaal. De vraag is natuurlijk hoe 'onverwijld' het decreet zal uitmonden in daden... Het vooruitzicht van het decreet doet de hoop op Vlaamse rechtvaardigheid toenemen, maar het kan natuurlijk ook een middel zijn dat onaangeroerd zal blijven liggen. Maar laten we positief zijn en vooralsnog blijven hopen.

Ondertussen zijn we natuurlijk al drie jaar ver in deze legislatuur. De wantoestanden duren echter al veel langer dan drie jaar. Het is tekenend voor de Vlaamse onmacht dat dergelijke dossiers, waarvoor geen wettelijke speelruimte bestaat, maar waarbij de Vlamingen zonder reden voor de Waalse tegenkanting door de knieën gaan, zoals bijvoorbeeld ook het geval is inzake het dossier Brussel-Halle-Vilvoorde, toch blijven aanslepen. Dat is onverantwoord. Wanneer de overheid haar eigen wetten, en de Waalse overheid haar eigen grondgebied en het onze niet respecteert, dan is er een fameus democratisch probleem.

Mijnheer de minister, het is duidelijk dat niet alleen de bestaande protocollen als nietig worden beschouwd, erger nog, de bestaande onrechtvaardigheid en onwettigheid worden gewoon getolereerd. Kunt u uw 'geduld' verklaren?

Welke onderhandelingen zijn er al gevoerd met uw Waalse collega om het dossier op een rechtmatige wijze af te handelen? Kunt u ons over de inhoud inlichten? Als de knoop niet wordt ontward, overweegt u dan om, met of zonder het decreet in de hand, de protocollen als nietig te beschouwen? En kunt u dan vooral – want daar gaat het om –, als pasmunt, ermee ophouden in te staan voor de faciliteitenschooltjes op Vlaamse bodem?

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer Marginet, de meerderheid vat de uitwerking van een decreet zeker niet op als bezigheidstherapie. Als het advies van de Raad van State er is, kan er duidelijkheid worden gecreëerd.

Ik wil het hier echter over iets anders hebben. Ik heb uit zeer goede bron vernomen dat eerstdaags – en dat moet vrij letterlijk worden genomen – minister Arena een document zal ontvangen waarop tweemaal zestien handtekeningen van gezinshoofden staan die voldoen aan de voorwaarden opdat de Franse Gemeenschapsregering haar verantwoordelijkheid opneemt en tot financiering van de school moet overgaan.

De meerderheid staat op één lijn: het territorialiteitsprincipe is voor ons als het ware heilig. We trachten de controle te verwerven over het Franstalige faciliteitenonderwijs in Vlaanderen. We verwachten wel dat dit wederkerig is en de Franstaligen op hun bodem hun verplichtingen nakomen als aan de officiële vraag daartoe is voldaan. Op dat punt treed ik de vraag van de heer Marginet dus bij. Ik kijk dus uit naar de wijze waarop die aanvraag zal worden behandeld. Als het resultaat negatief is, dan worden de protocolakkoorden alleen aan Vlaamse kant erkend en uitgevoerd. Dan dringt zich de vraag op in hoeverre we deze toestand kunnen blijven aanvaarden.

In de marge hiervan wil ik nog opmerken dat in de schoolgroep Mandel en Leie spanningen zijn ontstaan over de wijze waarop de school in Komen kan functioneren. Ter verduidelijking wil ik even vermelden dat het werkingsbudget van de school 40 euro per leerling bedraagt, terwijl de Vlaamse overheid voor elke leerling in het Franstalige faciliteitenonderwijs 400 euro veil heeft. De mensen die zich dagelijks inzetten voor de leerlingen van de school in Komen staat het water aan de lippen. Ook van de vzw die voor het patrimonium moet zorgen, kan worden verwacht dat ze haar taken op een consequente manier uitvoert.

De heer Marginet heeft een vraag over het protocolakkoord. Ik denk dat het advies van de Raad van State over het interpretatieve decreet moet worden afgewacht. Ik heb wel een bijkomende vraag. Als eerstdaags de aanvraag bij minister Arena toekomt, en volgens mijn informatie daarvan ook een afschrift op uw kabinet belandt, dan had ik graag geweten hoe u ervoor wilt zorgen dat de beide gemeenschappen op hun eigen grondgebied hun verantwoordelijkheid opnemen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, sta me toe te stellen dat uit de formulering van de vraag naar mijn mening blijkt dat de eerste vraagsteller het probleem met de taalwetschool voor Nederlandstalige ouders en leerlingen in de gemeente Komen-Waasten verkeerd inschat, ondanks de antwoorden die ik reeds geregeld op mondelinge en schriftelijke vragen heb gegeven.

De reden waarom de Vlaamse Gemeenschap rechtstreeks de wedden van de personeelsleden van het schooltje in Komen betaalt en via de dotatie aan het Vlaamse Gemeenschapsonderwijs ook tussenkomt in de werkings- en infrastructuurkosten houdt geen verband met enig formeel protocol hierover.

De Franstalige Belgische minister van Nationale Opvoeding besliste op 12 oktober 1981 – in volle regeringscrisis –

de door hem in opdracht van de regering in 1980 opgerichte Nederlandstalige afdeling van het Franstalige Koninklijk Atheneum Komen te sluiten. Hierop besliste de Nederlandstalige minister van Nationale Opvoeding, op dezelfde dag, als een soort bewarende maatregel de school te laten voortbestaan, de wedden en werkingsmiddelen ten laste van zijn departement te nemen en het Gebouwenfonds van de rijksscholen te vragen aanpassingswerken uit te voeren aan het in privébezit zijnde cultureel centrum Huize Robbrecht van Kassel. Het gebouw werd voor rekening van het Nederlandstalige ministerie van de eigenaar gehuurd.

Hoewel er een beslissing bekend is van een speciaal bijeengeroepen kernkabinet van 27 augustus 1980 om de Belgische regering in de plaats te laten treden van de gemeente Komen-Waasten en de Franstalige minister van Nationale Opvoeding te verplichten een Nederlandstalige rijksschool op te richten, ken ik daarover geen protocol. Wel blijkt uit een persmededeling van de Nederlandstalige minister van 14 oktober 1981 dat die zijn interventie als een voorlopige regeling, beperkt in de tijd dus, opvatte. Een echt akkoord was er niet, maar deze feitelijke situatie en het voortzetten hiervan werd minstens stilzwijgend geduld.

De Nederlandstaligen uit Komen wendden zich voor de schooljaren 1982-83 en 1983-84 overigens tot de Franstalige minister van Nationale Opvoeding met de vraag om in overeenstemming met artikel 6 van de Onderwijstaalwet van 30 juli 1963 een vrije Nederlandstalige basisschool te subsidiëren. Dat gebeurde zonder succes.

De Nederlandstalige minister van Nationale Opvoeding en nadien de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gemeenschapsonderwijs bleven deze feitelijke, voorlopige toestand tot op de dag van vandaag voortzetten.

Zelfs indien er een protocol was – zoals er wel protocollen zijn van 1970 en 1973 –, zou dit met betrekking tot de school in Komen geen grondwettelijke waarde hebben. Men zou op basis van artikel 5 van de Bijzondere Wet van 21 juli 1971 nog kunnen argumenteren dat overeenkomsten van voor 31 december 1970 gehandhaafd moeten blijven, maar dat geldt zeker niet voor het protocol van 1973 en dus ook niet voor overeenkomsten uit de periode 1979-1980.

In de op 10 juli 2002 door het Vlaams Parlement goedgekeurde motie wordt de Vlaamse Regering gevraagd om de Franse Gemeenschap er zich toe te laten verbinden de Vlaamse school in Komen te subsidiëren als aan de wettelijke voorwaarden is voldaan. Minister-president Hasquin heeft tijdens de vorige legislatuur brieven aan zijn Vlaamse collega geschreven waarin staat dat hij geen principiële problemen heeft met de oprichting van een Nederlandstalige taalwetschool in

Komen als aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan. In werkelijkheid gebeurde er niets en bleef de voorlopige regeling doorlopen. Daarom ook stelt het huidige Vlaamse Regeerakkoord dat de Franse Gemeenschap moet voldoen aan haar wettelijke verplichting tot financiering van de Vlaamse school in Komen.

De basis van deze stellingname van het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering is het grondwettelijk vastgelegde territorialiteitsbeginsel. Ook al bestaat de federale verplichting om in de rand- en taalgrensgemeenten onder bepaalde voorwaarden anderstalig onderwijs aan te bieden, te financieren, dan wel te subsidiëren, toch is het de territoriaal bevoegde gemeenschap die voor de naleving van deze federale regels moet instaan.

Daarom is het de Vlaamse Gemeenschap, en niet de Franse Gemeenschap die op ons grondgebied de maatregelen ten gunste van de Franstaligen in de rand- en taalgrensgemeenten moet laten naleven. Telkens als de Franse Gemeenschap dit op het gebied van onderwijs, sportieve en culturele activiteiten zelf trachtte te doen, is de Vlaamse Regering naar het Grondwettelijk Hof gestapt en heeft de Vlaamse Regering zowel voor de taalgrensgemeenten als voor de randgemeenten gelijk gekregen. De aanvullende regeerverklaring van 18 mei 2005 stelt overigens zeer duidelijk dat alle middelen moeten worden aangewend om territoriale bevoegdheidsoverschrijdingen door gemeenschappen en gewesten tegen te gaan.

Zoals u weet, ligt er momenteel een voorstel van interpretatief decreet bij de Raad van State dat werd ingediend door de meerderheidspartijen. Het moet een einde maken aan wat wij als een aantal extraterritoriale activiteiten beschouwen van beide gemeenschappen op elkaars grondgebied. Het interpretatief decreet zal de juridische basis bevestigen om de Vlaamse Gemeenschap toe te laten zelf te toetsen of aan alle Vlaamse subsidiëeringsvoorwaarden is voldaan.

Het interpretatief decreet zal hopelijk de ondubbelzinnige juridische basis leggen om, althans wat het Vlaamse grondgebied betreft, een einde te maken aan de extraterritoriale activiteiten.

Zolang de extraterritoriale activiteiten van de Franse Gemeenschap voortduren, zullen we de nu al decennia voortdurende 'tijdelijke situatie' voortzetten. In mijn antwoord op een vraag op 14 april 2005 heb ik me daartoe bereid verklaard en zelfs gesteld in voorkomend geval een afwijking op de leerlingennormen te geven. Uw fractiegenoot, de heer Van Nieuwenhuysen, heeft me daar nadrukkelijk voor bedankt. Dat gebeurt zelden. Er zijn geen zekerheden meer.

Omwille van een aantal krantenberichten en mededelingen van de Vriendenkring KNOKK heb ik laten nagaan

welke inspanningen de Vlaamse Gemeenschap levert. Wat de salarissen betreft, weet u dat de lestijden op schaal degressief zijn, en dus in het voordeel spelen van kleinere scholen, dus ook in Komen. De dotatieverdeling binnen het gemeenschapsonderwijs doet dit eveneens en de scholengroep Mandel en Leie levert ook extra inspanningen.

Aan de eigenaar wordt een redelijke huurprijs betaald van ongeveer 10.000 euro per jaar, waarbij we er ook rekening mee moeten houden dat het gebouw ook voor andere – culturele – doeleinden wordt gebruikt.

In september 1996 werd door het gemeenschapsonderwijs overgegaan tot een nieuwbouw van klaslokalen voor een bedrag van meer dan 4 miljoen frank. In 2002 werd de speelplaats voor meer dan 32.000 euro heraangelegd. Waar de scholengroep Mandel en Leie voor de werking van de school per jaar ongeveer 16.000 euro aan dotatie ontvangt, geeft ze voor meer dan 50.000 euro uit. Dat is ongeveer 1.680 euro per leerling, terwijl de gemiddelde inkomsten van een leerling in een basischool van het gemeenschapsonderwijs 571 euro is.

Hierbinnen betaalt de scholengroep niet alleen de huurprijs, maar ook het eigenaarsonderhoud, wat in een huurgebouw eigenlijk niet zou moeten, en diverse infrastructuurwerken.

Met betrekking tot de school in Komen wil ik nog het volgende zeggen. Het feit dat ik over een mogelijke afwijking op de Vlaamse rationalisatienormen moest spreken, wijst op het gering aantal leerlingen in deze school: op 3 september 2007 30 leerlingen, van wie 14 in de kleuterafdeling en 16 in de lagere afdeling. Uiteraard zegt dit niets over het aantal gezinshoofden dat voor 1 december 2007 een aanvraag tot het oprichten van een Nederlandstalige taalwetschool zouden kunnen indienen. Het geeft echter wel een indicatie.

Recente verklaringen in de pers vanwege de directeur en de vriendenkring dat de helft van de huidige leerlingen in Komen Franstalig zijn, helpen ook al niet echt om een sluitend dossier op te stellen dat de Franse Gemeenschap zou kunnen verplichten de school te financieren of subsidiëren. Argumenteren dat het een bestaande school betreft, opgericht door de Franstalige minister van Nationale Opvoeding in 1980, brengt wellicht weinig zoden aan de dijk, omdat diezelfde minister in 1981 heeft vastgesteld dat de behoudsnormen niet bereikt waren en enkel een door de Franse Gemeenschap te verlenen afwijking hierop een uitzondering kan maken.

Nochtans is er, zoals ik in ettelijke antwoorden en recentelijk nog op een vraag van 4 juli 2007 heb meegedeeld, ook in Komen-Waasten een potentieel. In het schooljaar 2006-2007 gingen 152 basisschoolleerlingen uit Komen-Waasten naar een school in het Vlaamse Gewest.

In overeenstemming met het KB van 20 november 1979 moeten het wettelijk voorziene aantal rechthebbende ouders met Nederlandstalige kinderen die in een taalgrensgemeente van het Franstalige taalgebied wonen, voor de eerste december voorafgaand aan het schooljaar op een gestandaardiseerd formulier een aanvraag indienen bij de gemeente. Indien er al een dergelijke gemeenteschool bestaat, kunnen subsidiair een voorzien aantal rechthebbende ouders een Nederlandstalige vrijekeuzeschool, bijvoorbeeld een gesubsidieerde vrije taalwet-school, voor subsidiëring door de Franse Gemeenschap voordragen.

In uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord ben ik uiteraard bereid om niet alleen de aanvraag door te zenden aan de Franse Gemeenschap, maar actief de te nemen initiatieven te ondersteunen. Een met het territoria-liteitsbeginsel overeenkomende oplossing zal de Vlaamse Gemeenschap ondersteunen bij het terugdringen van ook de extraterritoriale activiteiten van de Franse Gemeenschap in Vlaanderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandebroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de evaluatie van de vervanging van korte afwezigheden

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, bij besluit van de Vlaamse Regering van 27 januari 2006 is, bij wijze van tijdelijk project, een systeem ingevoerd waarbij personeelsleden die minder dan tien werkdagen afwezig zijn, worden vervangen. Dit besluit is de uitvoering van een akkoord tussen de Vlaamse Regering en de vakbonden. Vooraleer dit systeem van start ging, werden zieke of afwezige leerkrachten die voor minder dan tien werkdagen afwezig waren, vervangen door leerkrachten van de eigen school die daarvoor geen extra salaris van de overheid ontvingen. De korte afwezigheid werd dus onbezoldigd opgevangen, of soms werd er geen vervanger aangesteld en kregen de leerlingen studie of werden ze samen gezet in grotere klassen. Dit leek geen ideale oplossing.

Het nieuwe systeem moet het comfort van de leerlingen vergroten en de werkdruk van de leerkracht verminderen. Praktisch gezien krijgen de scholen een nieuwe vorm van omkadering onder de noemer ‘vervangingsseenheden’.

Mijnheer de minister, volgens de meest recente cijfers die we in de commissie van u hebben ontvangen, wordt in het

basisonderwijs ongeveer 65 percent van de vervangingsseenheden aangewend en 37 percent in het secundair onderwijs. Hoe wordt het systeem tot op heden geëvalueerd? Levert het een bijdrage tot de verlichting van de arbeidsdruk bij de leerkrachten en tot een groter comfort en kwaliteitszekerheid bij de leerlingen? Wordt er veel gebruik gemaakt van uren, personen? Zijn er tendensen of patronen af te leiden? Worden de vervangingsseenheden vooral ingevuld door personen uit de eigen instelling? Of worden mensen aangeworven?

Het zou interessant kunnen zijn om eens na te gaan wie die vervangingen doet. Er zou een patroon in de vervangingen kunnen schuilen. Het is mogelijk dat bepaalde vervangingen telkens door dezelfde mensen worden gedaan.

Wordt de aanwending van de vervangingsseenheden gecontroleerd? Hoe verloopt deze controle?

Zal het systeem behouden blijven of zal het eventueel worden bijgestuurd?

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mevrouw de voorzitter, ik sluit me aan bij de vraag om uitleg van de heer Sannen. Ik heb in het verleden zelf een vraag om uitleg over de vergoedingen van de vervangers gesteld. Toen was immers gebleken dat er een discrepantie tussen de vergoedingen en de geleverde prestaties was. Ik vraag me af of dit misschien de reden zou kunnen zijn waarom 35 percent van de vervangingsseenheden niet is aangewend. Misschien hebben de scholen gewoonweg geen vervangers gevonden.

De voorzitter: Minister Vandebroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandebroucke: Mevrouw de voorzitter, het tijdelijk project ‘korte vervangingen’ is in het begin van dit jaar geëvalueerd. De evaluaties slaan op het schooljaar 2005-2006 en op het schooljaar 2006-2007 tot 25 februari 2007. De stuurgroep achtte het immers noodzakelijk zicht op het lopende schooljaar te krijgen alvorens een advies in verband met een eventuele voortzetting van het project te kunnen uitbrengen. Ik overloop even de belangrijkste bevindingen van beide evaluaties.

Tijdens het schooljaar 2005-2006 is in het basisonderwijs 39,79 percent en in het secundair onderwijs 22,62 percent van de vervangingsseenheden aangewend. Tijdens het geëvalueerde gedeelte van het schooljaar 2006-2007 is in het basisonderwijs 83 percent en in het secundair onderwijs 48 percent van de vervangingsseenheden aangewend.

Het is de doelstelling van het tijdelijk project 'korte vervangingen' de scholen een mogelijkheid te bieden om korte en eventueel onverwachte afwezigheden van leerkrachten op te vangen. De gewone regeling stelt immers dat de overheid de vervanging van leerkrachten die minder dan tien werkdagen ziek of afwezig zijn, doorgaans niet betaalt. In vele gevallen staan collega's onbezoldigd in voor de vervanging. Zij doen dit bovenop de eigen dagtaak of tijdens de plage. In andere gevallen wordt geen vervanger aangesteld. De leerlingen krijgen dan studie of worden in grotere klassen bij elkaar gezet.

De bijkomende middelen voor de korte vervangingen moeten tot een vermindering van de werkdruk van de leerkrachten en tot een verbetering van het comfort van de leerlingen leiden. Uit de bevraging van de samenwerkingsverbanden blijkt dat 80 percent van de samenwerkingsverbanden in het basisonderwijs vindt dat deze doelstelling is behaald. Wat het secundair onderwijs betreft, vindt 64 percent van de samenwerkingsverbanden dat het pedagogisch comfort van de leerlingen is gestegen en vindt 48 percent van de samenwerkingsverbanden dat de werkdruk van de leerkrachten is gedaald. Met voorbehoud voor de werkdruk van de leerkrachten in het secundair onderwijs kunnen we bijgevolg stellen dat de doelstellingen van het tijdelijk project zijn behaald.

Het tijdelijk project stelt scholengemeenschappen en groepen van scholen in staat om zelf een geresponsabiliseerd en flexibel beleid ten aanzien van de korte vervangingen te voeren. Ze kunnen dit op eigen maat en in functie van de eigen lokale noden en prioriteiten invullen.

Uit de bevraging van de samenwerkingsverbanden blijkt dat een aantal criteria voor het gebruik van de vervangingseenheden in meerdere samenwerkingsverbanden aan bod komen. De samenwerkingsverbanden hebben tevens duidelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid om eigen accenten te leggen. Een aantal samenwerkingsplatforms hebben ervoor geopteerd om iedere school de door haar gegenereerde vervangingseenheden toe te kennen.

Met betrekking tot het basisonderwijs verklaart 57 percent van de samenwerkingsverbanden dat het tijdelijk project aan de behoeften van de scholen voldoet. Met betrekking tot het secundair onderwijs gaat slechts 37 percent hiermee akkoord. Het voorbehoud dat bij het project wordt gemaakt, heeft voornamelijk met een gebrek aan voldoende geschikte kandidaten te maken. In het secundair onderwijs is er bovendien de bijkomende moeilijkheid van de verschillende vakken. Desondanks is 75 percent van de samenwerkingsverbanden, meer bepaald 82 percent van de samenwerkingsverbanden in het basisonderwijs en 63 percent van de samenwerkingsverbanden in het secundair onderwijs, van mening dat het systeem structureel moet worden gemaakt. Dat is uiteraard een fundamenteel punt. Het feit dat zo veel

vervangingseenheden niet zijn gebruikt, heeft met een gebrek aan geschikte kandidaten te maken.

Dit project heeft uiteraard werkgelegenheid gecreëerd. Uit de cijfergegevens blijkt dat de meeste vervangers een lage anciënniteit hebben. Vooral jonge leerkrachten hebben van deze bijkomende werkgelegenheid gebruik gemaakt. Daarnaast is allicht ook de zogenaamde 'stille reserve' aangesproken. De bijkomende jobs zijn niet steeds ingevuld. In sommige gevallen is de school er niet in geslaagd een geschikte vervanger te vinden. In andere gevallen was er geen interesse om een kleine en kortstondige opdracht op te nemen. De resultaten van de bevragingen stellen ons evenwel niet in staat om te achterhalen om welke redenen er eventueel minder interesse was.

Wat het basisonderwijs betreft, is in het schooljaar 2005-2006 slechts 40 percent van het totaal aan toegekende vervangingseenheden opgebruikt. Wat het secundair onderwijs betreft, gaat het slechts om 22 percent. De scholen konden het systeem pas vanaf het einde van 2005 gebruiken. Bovendien hebben de scholen allicht gearzeld om onmiddellijk integraal gebruik te maken van de vervangingseenheden. Het niet vinden van geïnteresseerde vervangers speelt allicht ook mee. Voor het schooljaar 2006-2007 lag de aanwending van de vervangingseenheden hoger dan het schooljaar voordien, 83 percent in het basisonderwijs en 48 percent in het secundair onderwijs.

De evaluatie maakt duidelijk dat op het veld het gevoel heerst dat er geen loon naar werken is. Door de toepassing van het bestaande bezoldigingssysteem kunnen zich inderdaad een aantal situaties voordoen waardoor een verschil ontstaat tussen de bezoldiging en de uitgevoerde vervangingsopdracht. Dat blijkt een ernstig knelpunt te zijn.

Door de invoering van korte vervangingen zijn het overwerk en de bijbetrekking in het basisonderwijs sterk toegenomen. Dat heeft grote gevolgen voor de betaling van de leerkrachten. De bezoldiging van overwerk en bijbetrekking in het basisonderwijs is immers ongunstig.

Mijnheer Sannen, wij zitten hier met een regelgeving die ons beknelt. Er is ondertussen al heel wat over gepraat. Ik heb daar niet onmiddellijk een oplossing voor, want het brengt ook decretaal werk met zich mee. Maar het is een moeilijkheid om mensen het gevoel te geven dat ze er correct voor betaald zijn. Ik durf niet veel improviseren over hoe we dat oplossen, maar het is ongetwijfeld een punt.

De controle op de vervangingseenheden is tweeledig. Allereerst was het verplicht om per samenwerkingsverband een convenant te sluiten tussen de inrichtende machten en een of meer vakbonden. Het convenant

bevat minimaal afspraken over de aanleiding voor het sluiten van het convenant, de doelstellingen, de wijze waarop vervangingen moeten gebeuren, afspraken over de opvolging van de aanwending van de vervangingseenheden, de participanten, de duur van het convenant en de datum van inwerkingtreding. Op die manier wordt er lokaal controle uitgevoerd op de aanwending van de vervangingseenheden. De administratie ontving daarover geen klachten.

Daarnaast wordt centraal binnen de onderwijsadministratie opgevolgd in welke mate elk samenwerkingsverband de toebedeelde vervangingseenheden heeft aangewend en in welke mate het globale budget is opgebruikt.

Op basis van de evaluatie is beslist om het tijdelijke project nog een jaar voort te zetten voor het basis- en secundair onderwijs, weliswaar met gewijzigde modaliteiten. Voor het basisonderwijs gebeurden slechts enkele kleine aanpassingen aan het project, vooral met de bedoeling om de vervanger een betere bezoldiging te waarborgen. De problematiek van het overwerk en de bijbetrekking in het basisonderwijs worden verder bestudeerd met het oog op een oplossing vanaf 1 september 2008.

Uit de evaluatie bleek verder dat de doelstellingen van het secundair onderwijs niet voldoende werden gehaald. Het grote knelpunt was het vinden van geschikte vervangers, vooral in de vakgebonden betekenis van het woord, om de korte afwezigheden op te vangen. Daarom zijn voor het secundair onderwijs volledig nieuwe modaliteiten uitgewerkt, waarbij het mogelijk wordt om vervangingen te doen voor afwezigheden van minimum zes en maximum negen werkdagen. Bedoeling is om na te gaan of het alternatieve model beter voldoet aan de noden en verwachtingen van het secundair onderwijs. Dat is heel nieuw. We zullen kijken of we daar in de loop van het schooljaar betere globale resultaten mee behalen.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, ik dank u voor het interessante antwoord. Het is ook interessant om de evolutie van de cijfers te zien, waaruit blijkt dat het een systeem is dat, zeker in het basisonderwijs, ingang vindt. In het secundair onderwijs zijn er duidelijk nog wat problemen. We moeten het de nodige tijd geven en misschien kan de voorgestelde bijsturing een verbetering zijn.

Ik vind het goed dat de dingen worden voortgezet. Het was een belangrijke verworvenheid om ook aandacht te hebben voor de korte vervangingen.

Een zwak punt blijft volgens mij de controle. Het convenant is een bepaald element, maar het verbaast me dat u stelt dat er geen enkele klacht bij de administratie

binnengekomen is over de aanwending, want er is zelfs een schrijven naar de ombudsman.

Ik denk dat de controle een zwak punt is. Men geeft hier toch een grote bevoegdheid aan de scholen om uren in te vullen en extra uren toe te wijzen, maar er is weinig controle op of die extra uren ook echt gebruikt worden.

Het is op basis van zaken die mij bereiken, dat ik problemen zie. Ik zal een fictief voorbeeld geven. In een school moet een aantal uren worden vervangen. De directie heeft de ruimte om die uren in te vullen, maar de leerkrachten weten niet of gebruik gemaakt wordt van deze vervangingseenheden en worden gevraagd om dubbele klassen te nemen of studie te geven. Maar officieel worden wel vervangingsuren aangerekend. In theorie worden de uren ingevuld, maar in de praktijk niet.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Sannen, ik stel voor dat u dat eens doorgeeft. Ik stel voor dat u met mijn medewerkster Mieke Vermeiren, die ook de onderhandelingen heeft gevoerd, het probleem doornemt.

Wij gingen ervan uit dat in de scholen een controle wordt geïnstalleerd als we twee partijen samen zetten.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, soms gaat het om kleine scholen, waar men dit systeem gebruikt om een loondifferentiatie te realiseren, die misschien relevant kan zijn, maar waarvoor deze middelen niet aangewend mogen worden.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Sannen, ik ga u niet tegenspreken, want dat kan ik ook niet. Ik zeg alleen dat ons, misschien wat ideale, uitgangspunt was dat tussen de vakorganisatie en haar lokale vertakking, het schoolbestuur en de directie een evenwicht ontstaat, waarbij men de dingen correct gebruikt.

De vakbonden hadden een duidelijke en volgens mij goede agenda. We gingen ervan uit dat ze dat op het terrein waarmaken. Ik denk wel dat de nieuwe regeling ook wat eenvoudiger is. Maar ik stel voor dat u, op basis van uw ervaringen, contact opneemt met mijn adviseur Mieke Vermeiren.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Als ik het goed begrijp, dan worden de uren aan iemand toegekend en de bezoldiging aan iemand die ze niet vervult.

De heer Ludo Sannen: Dat klopt.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Er zijn toch ook organen binnen de scholen om dat aan te kaarten. Dit gaat over de verhouding tussen werkgever en werknemer. Het Lokaal Onderhandelingscomité (LOC) heeft daar een rol in te spelen maar het zijn misschien juist de vertegenwoordigers van het LOC die genieten van deze mogelijkheid.

De heer Ludo Sannen: Los daarvan, ik vind het systeem belangrijk en ik vind het goed dat het wordt voortgezet. Controle moet echter in het systeem worden opgenomen.

De voorzitter: De heer Schoofs heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: Mevrouw de voorzitter, ik kan niet meepraten over de situatie waar de heer Sannen melding van maakt. Ook mijn indrukken uit de praktijk zijn eerder fragmentarisch. Ik denk dat het systeem zeer gunstig is in het basisonderwijs, meer bepaald in de scholengemeenschappen. Het is een systeem dat zichzelf controleert. Scholen moeten in solidariteit met elkaar binnen een scholengemeenschap oordeelkundig omspringen met de toegekende dagen. Ik zou daar toch geen controleapparaat voor opzetten. Ik zou proberen om wat creatief te zijn en de voorvalletjes die een minderheid zijn onder de loep te nemen. Ik pleit er echt niet voor om een controleorgaan op te richten.

De heer Ludo Sannen: Het systeem van het basisonderwijs is transparanter. Ik vraag voor het secundair onderwijs geen controleorgaan maar wel dat er een systematiek wordt gehanteerd waardoor oneigenlijke aanwending bijna onmogelijk wordt.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, hebt u er zicht op of de anomalie in de uitbetaling is rechtgezet in de nieuwe regeling? Er waren mensen die fulltime de uren presteerden, terwijl de persoon die ze vervingen maar parttime les gaf. Is dat ook aangepast?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik durf daar geen ferm antwoord op te geven. We hebben wat bijgespijkerd maar een aantal problemen kunnen we niet oplossen. Het nieuwe systeem voor het basisonderwijs moet daar wel wat aan verhelpen. We maken een wat meer algemene prestatie mogelijk voor zo'n leerkracht die vervangt. Ik stel voor dat als u nog vragen hebt, u contact opneemt met mevrouw Mieke Vermeiren, mijn medewerkster. Om het goed op te lossen, moet er decretaal werk worden geleverd maar dan komen we uit bij zeer fundamentele dingen in het statuut. Het is dus niet zo eenvoudig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
